

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVIII

CELOVEC, PETEK, 24. JUNIJ 1983

ŠTEV. 25 (2128)

Nočemo vsiljenega nadzornika za dvojezično šolstvo

Šolsko leto se bliža koncu in kmalu se bo začel težko pričakovani čas velikih počitnic. Trenutno je delo v razredih seveda še v polnem teku: šolarji polagajo zadnje izpite in učitelji zbirajo reče, s katerimi bodo v spričevalih zaznamovali dosežene uspehe ali tudi neuspehe.

Za koroške Slovence pa se to šolsko leto izteka v razmerah, ki so vse prej kot razveseljive in zadovoljive. Že tri mesece bo od smrti Rudija Vouka in še vedno smo brez nadzornika za dvojezično ljudske in glavne šole, ki bi obvladal oba jezika. Ravno proti koncu šolskega leta se ta vrzel še posebej občuti, ko ni pristojnega nadzornika; kakšen krik bi v takšnem položaju zagnali naši sodeže-

lani, si res ni težko predstavljati.

Slišati je, da bo odločitev glede novega nadzornika za dvojezične ljudske in glavne šole padla v prvih dneh meseca julija. Na podlagi razpisa se je za to mesto potegovalo večje število kandidatov, večinoma šolniki, ki imajo vse kvalifikacije za ta brez dvoma odgovorni položaj in so to tudi praktično pokazali s svojim dosedanjim delom na dvojezičnih šolah. Toda na „pristojnih mestih“ baje razmišljajo o tem, da bi prednost dali kandidatu, ki formalno kvalifikacijo za dvojezičen pouk sicer ima, vendar že dolga leta deluje na nemški šoli izven območja dvojezičnega šolstva. Predvsem pa ta baje forsirani kandidat ne uživa zaupanja neposredno prizadete slovenske narod-

ne skupnosti, za katere šolstvo tukaj v prvi vrsti gre.

Ob takšnih glasovih smo seveda upravičeno v skrbeh za nadaljnjo usodo dvojezičnega šolstva. To še toliko bolj, ker smo v zadnjih desetih letih že dvakrat doživeli, da je bilo mesto okrajnega šolskega nadzornika na dvojezičnem območju na tih in prefrigan način zasedeno z osebo, ki drugega deželnega, se pravi slovenskega jezika ne obvlada (s čimer pa strokovnih sposobnosti prizadetih nikakor ne bi osporavali). Gre za okraja Beljak in Velikovec, kjer so bili po letu 1945 ob upoštevanju dvojezičnega značaja vedno imenovani tudi dvojezični nadzorniki; v Wagnerjevi dobi pa to povsem razumljivo in edino pravilno načelo očitno nima več veljave.

Ali naj bo sedaj tudi pri zasedbi mesta nadzornika za dvojezične ljudske in glavne šole prevladala praksa, da bodo od zgoraj in proti volji neposredno prizadetih instalirali človeka, ki bi bil za slovensko narodno skupnost nesprejemljiv? Ali so res že tako daleč skregani z osnovnimi pojmi demokracije, da nameravajo nadzornika za slovenski pouk oblastniško oktroirati, namesto da bi ga imenovali na predlog in v soglasju s slovenskimi organizacijami, kot se je to dogajalo v vseh desetletjih prej?

Koroški Slovenci pred takšno zlorabo oblasti resno svarimo, ker ne maramo nobenega varuštva. Tudi ne na šolskem področju, kjer je dovolj sposobnih ljudi, ki poleg svoje strokovne kvalifikacije uživajo tudi naše zaupanje. Zato upamo in pričakujemo, da se bodo na pristojnih mestih pri zasedbi vodilnih položajev v manjšinskem šolstvu ravnali po potrebah in predlogih najbolj prizadetih — torej slovenske narodne skupnosti in njenih osrednjih organizacij. Vsako drugačno ravnanje bi pomenilo rogati se načelom demokracije ter bi položaj v deželi le še bolj zaostri.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na

MLADINSKO
REVIJO

V NEDELJO 26. JUNIJA 1983 OB 14.30 URI PRI ČIMŽARJU V
Dvorcu pri Hodišah

Sodelujejo otroci kot pevci, recitatorji, glasbeniki in pripovedniki.

Prisrčno vabljeni!

Papežev obisk na Poljskem

Medtem ko so se v Pragi zbrali tisoči delegatov iz vseh držav sveta na svetovnem zborovanju za mir in proti atomski vojni ter je več kot pol milijona udeležencev velikega mirovnega srečanja blizu Pariza protestiralo proti namestitvi novih atomskih raket, je imel tudi papež Janez Pavel II. svoje velike nastope v raznih mestih Poljske. Njegov drugi obisk v domovini, odkar je postal poglavar katoliške cerkve, je namreč potekal v znamenju prireditve, ki so bile podobne dosti bolj političnim zborovanjem kot pa verskim pobožnostim.

V papeževih „pridigah“ je bilo vedno spet — včasih malo bolj prikrito, pogosto kar brez vsakega ovinkarjenja — govora o izrazito političnih vprašanjih. Ravno takšne izjave pa so bile udeležencem njegovih nastopov povoda dovolj, da so se vedli kot na pravih političnih zborovanjih. In tako so bili transparenti s političnimi gesli ter v znak „V“ (zmaga) dvignjene roke dosti več kot samo izraz solidarnosti z razpuščenim „Solidarnostjo“. Papež sam je to nakazal, ko je v enem svojih govorov obžaloval, da je Poljska po drugi svetovni vojni postala del vzhodnega socialističnega tabora, ko pa je v vsej zgodovini

pripadala zahodnemu kulturnemu krogu.

Potem se pač ni treba čuditi, da je po takšnih zborovanjih prišlo tudi do sporov z varnostnimi organi in do kritičnih izjav predstavnikov oblasti, ki so opozorili, da bi izrabljanje vere v politične namene utegnilo škodovati prizadevanjem za izboljšanje odnosov med državo in cerkvijo. Prav temu izboljšanju odnosov naj bi služil papežev obisk, je bilo poudarjeno pred njegovim prihodom. Toda marsikatera njegova izjava je imela ravno nasproten „odmev“ predvsem v ušesih tistih sil, doma na Poljskem in v svetu, ki za poudarjanjem človekovih pravic, delavskih svoboščin in podobnih načel ne morejo prikriti svojih pravih namenov — da bi kolo zgodovine obrnili nazaj.

Odgovor na take poskuse zlorabljanja verskih čustev za izrazite politične načrte je dal eden izmed poljskih časopisov, ki je poudaril, da je treba napraviti konec sporov v narodu, se otresti nerealnih načrtov o ločitvi Poljske od socialistične skupnosti, preprečiti poskuse, da bi na Zahodu igrali na poljsko karto, ter se odločno zavzeti za močno, urejeno in socialistično Poljsko.

OB DNEVU VSTAJE
SLOVENSKEGA NARODA
vabimo na

4. spominski pohod
na Komelj

„Po poteh
Domnove
čete“

KI BO V NEDELJO 17. JULIJA 1983

Zbirališče je od 8.30 do 9.00 ure pri tovarišu Janku Apovniku na Borovju štev. 32 pri Pliberku (ob cesti, ki pelje iz Pliberka proti državni meji na Holmecu).

Na pohodu bomo obujali spomine na težke čase narodnoosvobodilne borbe; spominjali se bomo vseh tistih, ki so trpeli, se borili in dali svoja življenja za našo svobodo. Vsi prisrčno vabljeni, posebno pa mladina, da se bo še bolje seznanila z našo slavno preteklostjo.

Pohod in spominska slovesnost bosta ob vsakem vremenu.

Odhod od Apovnika bo ob 9.00 uri preko Grabelj in Belšaka do spomenika padlim partizanom na Komelju, kjer bo ob 13.00 uri kratka spominska svečanost, nato pa partizanski miting.

Zveza koroških partizanov — Področni odbor Pliberk
Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku
Zveza slovenske mladine — Krajevno združenje Pliberk
Zveza slovenskih organizacij — Krajevni odbor Pliberk

Volitve v Italiji in Slovenci

Nedeljske parlamentarne volitve v Italiji predvsem na Tržaškem mečejo naprej svoje črne sence v pravem pomenu besede. Italijanski neofašisti skušajo predvlastno kampanjo izkoristiti za svoje namene in s pretepaškimi izgredi proti slovenskemu prebivalstvu v kraških vaseh ustvarjajo vzdušje proslulega črnosrajčniškega terorizma. S potencirano narodnostno mržnjo si skušajo kovati političen kapital in organizirajo pretepaške shode, ki so za konec tedna v slovenski vasi Lonjer terjali že hujše fizične poškodbe vaščanov. Na Tržaškem se ob tem že razvija široka mobilizacija prebivalstva proti neofašističnemu rovarjenju, pri čemer imajo slovenske organizacije osrednjo vlogo.

Pri nedeljskih parlamentarnih volitvah, ki se jim na Tržaškem in Goriškem pridružujejo še volitve v deželni svet, bodo volilci brez dvoma dali ustrezen odgovor neofašističnemu škvadrizmu. Za slovensko narodno skupnost v Italiji, ki ji gre v prvi vrsti za dosego globalne zakonske zaščite svojih pravic v tržaški, goriški in videmski pokrajini, se bo volilna odločitev v nedeljo postavila podobno kot za nas pri državnozbornih volitvah, s to razliko, da na listah italijanskih strank kandidira dosti več slovenskih kandidatov na dosti bolj izglednih mestih kot pri nas na Koroškem.

„Življenjsko smo zainteresirani, da na volitvah zlasti pri nas zmagajo nam naklonjene sile, in da s svojim glasom izvolimo slovenske kandidate ali prispevamo k njih uveljavitvi in k izvolitvi italijanskih kandidatov, ki so nam naklonjeni“, je zapisal v Primorskem dnevniku Bogo Samsa.

Slovenski volilci lahko v vseh treh pokrajinah izbirajo med slovenskimi kandidati na treh listah: Slovenska skupnost, Komunistična partija Italije in Socialistična stranka Italije. Seveda imajo kandidati različne možnosti.

Za KPI je gotovo, da bo v Trstu izvolila v parlament senatorko Jelko Gerbec, za deželni svet pa imata realno možnost izvolitve kandidata v Trstu in Gorici. Socialisti (PSI) povsod kandidirajo tudi slovenske kandidate za katere bo izredno važno, da se uveljavijo v svoji stranki in da v njej zahtevajo kar najbolj dosledno politiko v korist slovenske manjšine.

Pri Slovenski skupnosti Drago Štoka, ki je deželni svetovalec v Trstu že od leta 1968, ponovno kandidira za to mesto, vendar pa je njegova izvolitev tako kot doslej ogrožena, ker je bil vedno izvoljen le z ostanki glasov. Vendar pa je za Slovence v Italiji njegova izvolitev v interesu celotne slovenske narodnostne skupnosti. Drugače pa gledajo na kandidature SSK pri parlamentarnih volitvah, saj tam nima prave možnosti uveljavitve.

Podobno kot smo storili pred volitvami v Slovenskem vestniku, tudi Primorski dnevnik že nekaj časa objavlja pogovore s posameznimi slovenskimi kandidati na listah SSK, KPI in PSI. V torek tega tedna pa je objavil tudi od skoraj trideset slovenskih socialistov podpisan poziv slovenskim volilcem, kjer podpora slovenskih kandidatov na listi PSI tolmačijo tudi kot krepitev slovenske komponente v stranki.

Kdo za kom caplja

„Še pred leti so stranke tekale za Heimatdienstom, zdaj pa Heimatdienst s težavo caplja za koroškimi strankami.“

S temi besedami je Robert Buchacher v Profilu brez dvoma dobro zadel bistvo današnjega stanja v narodnostni politiki na Koroškem: odkar so se tukajšnje deželnozbornske stranke odpovedale svoji samostojnosti ter se združile v objemu zloglasnega protimanjšinskega pakta, za rovarjenje proti Slovincem in njihovim pravicam res niso več potrebne posebne organizacije — vse to danes opravlja enotna koroška stranka SPVPFPÖ.

To svoje prednjačenje je ta „stranka“ dovolj prepričljivo demonstrirala v zvezi s televizijskim filmom „Vas ob meji“, ko je tradicionalne nemško-nacionalne kroge pustila enostavno ob strani. In Heimatdienst sedaj dobesedno caplja za njimi s svojo podpisno akcijo proti omenjenemu filmu, ki pa očitno nima zaželenega odziva — ljudje že vedo, kdo ima sedaj besedo v deželi.

PREBERITE

500 milijonov ljudi
brez dela

str. 2

Zakaj smo za moderno
glasbo?

str. 3

Posledice gospodarske
krize

str. 4

Srečanje slovenskih
planincev v Trstu

str. 5

75 let zavoda
šolskih sester

str. 5

Maratonska občinska
seja v Pliberku

str. 8

TVORCA FILMA „VAS OB MEJI“ V KSŠSD:

Protesti - črna vest Koroške

zaradi nerešenega manjšinskega vprašanja

Valovi, ki jih je pred tedni razburkal tretji del televizijskega filma „Vas ob meji“, se še vedno niso poлегli. V smislu razburjenja, ki ga je film povzročil zlasti pri določenih krogih na Koroškem, so koroški ÖVP-jevski poslanci zadevo sprožili celo v parlamentu na Dunaju. Po drugi strani pa je prav koroška organizacija socialistične mladine dala pobudo za resolucijo, s katero je Socialistična mladina Avstrije obsodila gonjo treh koroških strank proti filmu. Proti temu proizvodu tristrankarske edinosti na Koroškem pa se je odločno izrekel tudi sindikat, ki združuje umetnike, novinarje in pripadnike svobodnih poklicev.

S filmom „Vas ob meji“ se je izčrpno baval tudi Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju; njegovo tozadevno izjavo smo objavili že v zadnji številki, tokrat pa prinašamo poročilo, ki ga nam je poslala Sonja Kölich o klubski diskusiji z avtorjem in režiserjem filma. Tako le piše:

Zadnji klubski večer v tem semestru smo posvetili filmu „Vas ob

meji“ in priredili diskusijski večer z avtorjem in režiserjem tega filma, ki je bil povod za javno in razburljivo diskusijo tako na Koroškem kot v Avstriji sploh. Pred diskusijo z avtorjem filma T. Pluchom in režiserjem F. Lehnerjem so si zainteresirani lahko še enkrat ogledali posnetek 3. dela filma na video-traku. Nabito polni klubski prostori in razveseljiva udeležba tudi nemško govorečih prijateljev so od vsega začetka zagotavljali ploden in zanimiv večer.

Sprva so se vprašanja vrtela okoli protestnega vala, ki so ga sprožili koroški politiki in mediji. Diskutanta sta poudarila, da koroških hujšakških izbruhov ne jemljeta preveč resno, ker je vedno treba — kot je dejal Lehner — upoštevati inteligenčno raven takih izjav. Med njimi skorajda ni najti objektivne in konstruktivne kritike umetniškega dela, marveč le potrdilo za nervozno in črno vest koroške deželne vlade zaradi nerešenega manjšinskega vprašanja. Režiserja je motilo predvsem dejstvo, da časopisni članki kritizirajo vse mogoče prizore in podrobnosti, kot npr. bol-

niško sobo, ki je baje prevelika in starodavna, o dejanskem položaju koroških Slovencev pa dosledno molčijo. Iz zgodovinskega vidika jim še ni uspelo osporavati niti enega samega prizora, je poudaril režiser.

Članice in člani kluba so opozorili na popačeno prikazovanje partizanskega boja v vseh treh delih filma, ki v taki obliki, kakor sta ga predstavila Lehner in Pluch, gotovo ne bi uspeli. Nelogično se nam je zdelo, da v tretjem delu Karničar kot simbol zavednega pripadnika slovenske narodne skupnosti resignira po bojkotu manjšinskega preštevanja, čeprav je le-ta uspel. Opozorili smo na očitno neskladnost med drugim in tretjim delom filma ter prebrali izjavo KSŠSD k drugemu delu, s katerim se zaradi pomanjkljivosti v zgodovinskem prikazovanju ne moremo strinjati.

Avtorju sta se zdela ta ugovor in nezadovoljstvo Slovencev po drugem delu upravičena, vendar je menil, da je pri ocenjevanju filma treba videti vse tri dele kot celoto, kar pa je bilo zaradi dolgih premorov med predavanji posameznih delov seveda oteženo. Trilogija ni bila zasnovana kot dokumentacijski film, je dejal Pluch, zato se je tudi od vsega začetka čim bolj izogibal politike in skušal prikazati zgolj vplive in posledice narodnostne politike na malega človeka.

Po mnenju klubašev teh dveh stvari v naši problematiki ni mogoče ločiti, zato je film na določenih mestih ostajal le na površju. Seveda pa v petih urah ni mogoče zajeti tako kompleksnega vprašanja, kakor je to razvoj slovenstva na Koroškem, je opozoril avtor. Pomanjkljivosti prav gotovo obstajajo, je nadalje menil Pluch, tudi zaradi tega, ker vedno le drugi delajo filme o Slovencih, ki sami še niso skušali izdelati take dokumentacije. Sicer pa je bilo zelo zanimivo prisluhniti pripovedovanju o nastajanju filma in je presenetljiva zlasti Pluchova izpoved, da je največ materiala nabral takrat, ko so se mu po naključju odprla vrata v arhiv KHD — ko je v študentskih letih zbiral gradivo za svojo disertacijsko temo.

Udeleženci diskusijskega večera so soglašali v oceni, da je najdragocenejši izročilo filma gotovo v tem, da je prebudil Slovence in koroško javnost iz „pokopališkega miru“ zadnjih mesecev ter sprožil vseavstrijsko zanimanje za manjšinsko problematiko. Morda bo tudi to prispevalo k reševanju „narodnostnega spora“ in k izpolnjevanju člena 7 avstrijske državne pogodbe — to pa bi bil brez dvoma važen korak naprej.

Prejšnji teden je bila na slovenski gimnaziji v Celovcu zaključena letošnja matura. O doseženih uspehih 8. a razreda smo poročali že v zadnji številki, tokrat pa navajamo še tozadevne podatke za 8. b razred, kjer je bil razrednik prof. Štefan Pinter: K maturi je bilo pripuščenih vseh 20 dijakov in dijakin; z odliko so maturo opravili Draga Janežič, Kristijana Kruschitz, Franc Rulitz in Marija Weber (Janežičeva, Kruschitzeva in Rulitz so prejeli spričevala s samimi prav dobrimi ocenami, medtem ko je v 8. a razredu ta uspeh dosegla Zofija Valentinič); z dobrim uspehom so izpite opravili Rihard Jernej, Tadeja Naberžnik, Rozvita Novak, Albert Sima in Rudi Vouk; dva dijaka pa bosta zrelostni izpit ponavljala jeseni.

Vsem letošnjim maturantom čestitamo ter jim želimo obilo uspehov pri nadaljnjem študiju oziroma v poklicnem življenju!

Čestitke so maturantom izrekli tudi predstavniki obeh osrednjih organizacij na sprejemu, ki sta ga v pelek priredili v celovški Mohorjevi hiši. Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser je pri tem poudaril vlogo slovenske inteligence ter dejal, da tudi tistih naših dijakov ne smemo prezreti, ki obiskujejo druge šole, saj imajo tam še težje pogoje kot Slovenci. Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc pa je poudaril maturo kot enega najvažnejših trenutkov v življenju doračajočega človeka. Predstavniki obeh organizacij so izročili maturantom priložnostna darila in se je pri tem tudi naš list pridružil z dobropisi za enoletno brezplačno prejetanje Slovenskega vestnika.

V pelek zvečer pa so maturanti povabili svoje starše in učitelje na poslovnio slavo v Šotlarjevo gostilno v Globasnici. Razredničarja prof. dr. Marija Spielera in prof. Štefan Pintera sta kratko orisala „življenjsko pot“ obeh osmih razredov in predstavila posamezne dijakinje in dijake, o slovenski gimnaziji in njenem mestu v življenju koroških Slovencev pa so spregovorili tudi ravnatelj dr. Reginald Vospennik, strokovni nadzornik dvorni svetnik dr. Valentin Inzko (ki je tudi letos predsedoval maturitetni komisiji) in predsednik združenja staršev dipl. trg. Janko Urnak. Ob tej priložnosti so štirje maturanti, ki so vse izpite opravili s prav dobrim uspehom, prejeli Tischlerjev prehodni pokal.

Haider obljublja dialog

hkrati pa izsiljuje s sosveti

Novi deželni svetnik Jörg Haider, ki je svojega predhodnika Ferrar-Brunnenfelda tako dolgo hvalil, da ga je kot državnega sekretarja spravil na Dunaj in bo jeseni po njem dedoval tudi še mesto predsednika koroške FPÖ, je imel prejšnji teden prvo tiskovno konferenco kot član deželne vlade. Govoril je veliko, ne da bi dosti kaj povedal, česar javnost ne bi vedela že doslej; kakršen je bil znan na zvezni ravni, takšen se je sedaj predstavil tudi v deželnem merilu.

Isto velja tudi za njegovo izpoved, kako si predstavlja nadaljnji razvoj v manjšinski politiki. Haider se je na tiskovni konferenci sicer zavzel za nadaljevanje dialoga, je

pa obenem tudi povedal, da FPÖ ne bo pristala na „vnaprejšnje storitve“, dokler manjšina ne sodelovala v manjšinskem sosvetu.

V splošno razumljivem jeziku to očitno pomeni, da namerava FPÖ vsaj na deželni ravni — kjer pa bo gotovo našla podporo tudi obeh ostalih partnerjev iz tristrankarskega pakta — še naprej izsiljevati s sosveti in tako torpedirati vsako stvarno reševanje številnih slejkoprej odprtih vprašanj slov. narodne skupnosti na Koroškem. Dosedanje izkušnje s tako prakticiranim „dialogom“ pa dovolj jasno kažejo, da ta pot ne vodi do rezultatov, ki bi bili sprejemljivi za vse prizadete.

Zadržanje treh strank

težko bremeni ugled Koroške

Z „uradnim protestom“, ki so ga koroške stranke v deželnem zboru troedino sprejele proti televizijskemu filmu „Vas ob meji“ in njegovim tvorcem, se je Koroška v avstrijski in mednarodni javnosti spet enkrat osmešila kot dežela duhovne zaplankanosti ter eklatantnega omejevanja svobode mnenja in mišljenja.

● SINDIKAT ZAVRAČA KOROŠKO GONJO

Glavni odbor sindikata, v katerem so združeni umetniki, novinarji in pripadniki svobodnih poklicev, je koroške izpade proti filmu „Vas ob meji“ odločno zavrnil kot omejevanje ustavno zajamčene umetniške svobode. Vsak poskus, da bi umetniško svobodo omejili z zahtevami po cenzuri, škoduje poleg tega tudi ugledu Avstrije kot kulturne dežele, je rečeno v izjavi sindikata.

● SOCIALISTIČNA MLADINA OBSOJA RAVNANJE KOROŠKIH STRANK

Na predlog koroške deželne organizacije socialistične mladine je izpade koroških strank proti filmu in njegovim avtorjem obsodila tudi Socialistična mladina Avstrije. V zvezi z očitki, da film ogroža mir v deželi, socialistična mladina opozarja na zakonsko zajamčeno svobodo umetnosti in medijev, ki mora veljati tudi za ta film. Poleg tega socialistična mladina poziva vse demokratične sile, da si še naprej prizadevajo za mirno sožitje med narodnostnimi skupinami.

● KPA O GONJI NA KOROŠKEM

Deželno vodstvo KPA vidi globlji vzrok za razburjenje treh v deželnem zboru zastopanih strank in KHD nad filmom v dejstvu, da film nazorno prikazuje napadalno naravo nemškega nacionalizma in da se postavlja za pravice slovenske narodne manjšine. Tudi KPA odločno zavrača poskuse uvajanja reakcionarne cenzure.

● ÖVP PA ROVARI V PARLAMENTU

Koroški ÖVP-jevski poslanci so zdrabo okoli filma „Vas ob meji“ ponesli tudi v parlament na Dunaju. Kanclerja Sinowatza so vprašali, ali je bil seznanjen o „reakcijah Korošcev“, od ORF-a pa so zahtevali, da mora pripraviti dokumentacijo o dogodkih na Koroškem po prvi in drugi svetovni vojni.

V zadnjem poročilu o stanju brezposelnosti v Avstriji je bilo rečeno, da imamo v naši državi trenutno sto tisoč ljudi, ki so prijavljeni kot brezposelni. Za državo, kot je Avstrija, je gotovo že ta številka dovolj zaskrbljujoča, kajti sto tisoč brezposelnih pomeni tudi sto tisoč družin, ki nimajo rednih dohodkov, marveč morajo živeti od podpore, ki jo prejema iz skladov za brezposelne. In vendar je ta številka še razmeroma majhna, če jo primerjamo s tozadevnim položajem v drugih državah ali predelih sveta.

Tako je bilo na primer v državah evropske gospodarske skupnosti v začetku meseca marca registriranih skupno 12,3 milijona brezposelnih, kar pomeni, da je brez dela več kot 11 odstotkov vsega aktivnega prebivalstva. V sekretariatu OECD so ugotovili, da je bilo v začetku leta 1983 v 24 državah članicah te organizacije 33,3 milijona brezposelnih, to je 9,3 % vse delovne sile; samo v evropskih državah članicah OECD pa bo menda kmalu 18 milijonov brezposelnih, tako da bo odstotek nezaposlenih znašal že 10,8 %. In za prihodnje leto napovedujejo v OECD porast brezposelnosti na 34,8 milijona, v evropskih državah članicah te organizacije pa na 19,5 milijona, kar bi pomenilo, da bi 11,8 % vse delovne sile ostalo brez dela.

Podobno in deloma še hujše pa je v drugih delih sveta, posebno v manj razvitih in

nerazvitih deželah. Cenijo namreč, da je danes na svetu že 500 milijonov ljudi brez zaposlitve in po predvidevanjih strokovnjakov mednarodne organizacije za delo (ILO) naj bi brezposelnost ostala eden največjih problemov tudi v naslednjih dveh desetletjih. Kajti do konca tega stoletja bi morali na svetu odpreti okoli milijardo novih delovnih mest, od tega pa kar 88 % v državah v razvoju.

Najhuje pri tem pa je dejstvo, da je med nezaposlenimi čedalje več mladih, pone-

PROBLEM SODOBNEGA SVETA:

500 milijonov ljudi brez dela

kod celo večina. Tako so npr. v Avstriji predstavljali lani 40,6 % vseh nezaposlenih mladi do 30 let, na Finskem je brez dela 30 % mladih od 15 do 24 let, v Veliki Britaniji znaša delež mladine pri brezposelnosti enak kot v Avstriji 40,6 %, v Franciji 45,2 odstotka, na Norveškem 50 %, v Španiji 54,3 odstotka in v Italiji celo 62,3 %.

V latinskoameriških deželah ugotavljajo značilen pojav, da je tamkajšnja delovna sila relativno mlada. Leta 1970 so npr. tretjino aktivnega prebivalstva sestavljali mladina in otroci od 10. do 24. leta starosti. V zadnjem času se delež mladih manjša (in obenem torej večja delež mladih pri brezposelnih) in je bilo leta 1980 od vseh zaposlenih še 37,8

odstotka mladih, medtem ko jih za leto 1990 predvidevajo le še 34,7 %. Brezposelnost v Latinski Ameriki je značilna zlasti za mestno mladino: tako je bilo pred petimi leti 58 % vseh nezaposlenih starih od 15 do 24 let, medtem ko je v velikih mestih med brezposelnimi kar tri četrtine mladih.

Nadaljnji problem brezposelnosti latinskoameriške mladine je njena premajhna socialna mobilnost. Neka raziskava, ki so jo opravili v Braziliji, je pokazala, da komaj pičla 2 % otrok vaških mezdni delavcev more računati s tem, da bodo dosegli višjo kvalifikacijo z boljšim plačilom kot njihovi očetje. Skoraj 90 % otrok mestnih nekvalificiranih delavcev in 60 % otrok kvalificiranih delavcev se odloča za isti poklic, kot so ga opravljali njihovi starši; hkrati pa razni sloji družbene elite zagotavljajo visoko strokovna in dobro plačana delovna mesta izključno svojim otrokom.

Strokovnjaki napovedujejo, da problem brezposelnosti ne bo rešen tako dolgo, dokler ne bo konec gospodarskega nazadovanja. Iščejo seveda različne rešitve. OECD je priporočala predvsem pospeševanje gospodarske rasti. Izračunali so, da bi za rešitev problema brezposelnosti morala go-

spodarska rast v osemdesetih letih znašati kar 5 do 6 odstotkov. Razpravljajo tudi o skrajševanju delovnega časa, o zgodnjem upokojevanju, o 35-urnem delovnem tednu in o drugih ukrepih. Nekateri razmišljajo tudi o tem, da bi se povrnili k enostavnejšim tehnologijam in tako zaposlili več delavcev. Obenem pa študija Mednarodne organizacije za delo za osemdeseta leta predvideva, da bodo roboti in mikroelektronika „prevzeli“ številna nevarna in nevarna dela, ki jih sedaj opravlja človek. Napovedujejo, da bo potreba po nekvalificirani delovni sili vse manjša, zato pa bodo vse večje zahteve po strokovnjakih in stalnem usposabljanju ter izpopolnjevanju.

Ob vsem tem pa še nihče ni iznašel pravega „zdravila“, ki bi zanesljivo „ozdravilo“ svetovno gospodarstvo. Zato bo treba računati s tem, da bo brezposelnost tudi v prihodnjih letih in morda desetletjih ostala eden glavnih problemov sodobnega sveta. In pri tem tudi že konkretno napovedujejo, da bodo pri vse večji brezposelnosti naj bolj prizadeti mladi, ženske in migranti.

Bližnja prihodnost torej ni videti nič kaj rožnata. Zato tudi Mednarodna organizacija za delo vztrajno išče rešitve iz tega položaja in njen generalni direktor Francis Blanchard poudarja, da bo odpiranju novih delovnih mest treba dati prednost tudi v gospodarskem načrtovanju.

Zaključni nastop glasbene šole v Rožu

Preteklo soboto so oddelki glasbene šole v Šentjakobu, Svečah in Šentjanžu priredili zaključni nastop, ki se je odvijal v bivši ljudski šoli v Svečah. Iz navedenih krajev so prišli učenci, da bi publiki, staršem in svojem predstavili svoje znanje s katerim so razveselili srca navzočih.

Uvodoma je moški zbor SPD „Kočna“, ki ga vodi prof. Anton Feinig zapel nekaj narodnih pesmi. Pozdravne besede je izrekla gospa Amalija Feinig, ki je skupno z učitelji bila koordinator ob pripravah nastopa. Nato se je odvijal spored, ki je vseboval nad 30 točk. Že to dokazuje, da glasbena šola v Rožu beleži vidne uspehe. Učenci so na svojih instrumentih pokazali spretnost in nadarjenost in z zahtevnim programom podčrtali visoko raven

glasbene šole na Koroškem. Posebno je to prišlo do izraza tam, kjer

je kontakt med učitelji in starši dober in kjer je tudi krajevni faktor na mestu, da stoji učiteljem organizatorično ob strani, tam so tudi uspehi večji. Vsekakor smo lahko ponosni, da naša glasbena šola deluje tudi v teh krajih. Zato je naša naloga, da se v bodoče še bolj prizadevamo in zavzemamo za to, da bo glasbena šola na Koroškem še bolj napredovala, da bo vedno bliže cilju, ki smo si ga ob začetku postavili, namreč da bo pouk čim bolj uspešen in da bo iz mlade generacije zrastel kader glasbenih pedagogov, zborovodij in pevcev. Seveda se zavedamo, da je vsa dejavnost šele na začetku, vendar nekateri učenci bodo polagali izpite iz tretjega in četrtega in celo petega letnika nižje stopnje in naloga staršev in učiteljev je, da nadarjene učence usmerjajo v študij glasbe.

Na tem mestu izrekamo našo zahvalo glasbenim pedagogom in staršem, ki zmeraj znova navdušujejo svoje hčerke in sinove za pouk glasbenega instrumenta. Pohvala nazadnje velja tudi učencem, ki s svojo pridnostjo prispevajo k uspešnemu zaključku šolskega leta glasbenega pouka.

Jože Mečina, član Kuratorija

15. mednarodni grafični bienale v Ljubljani

Ljubljana je spet prizorišče ene največjih likovnih razstav na svetu. Pred tednom dni so v prostorih tamošnje Moderne galerije namreč odprli 15. mednarodni grafični bienale. Na le-tem razstavlja 541 likovnih umetnikov s skupno 1300 grafikami, ki bodo obiskovalcem na ogled do 30. septembra letos. Kot znano, to prireditev, ki ima v svetu likovne umetnosti posebno mesto, v Ljubljani prirejajo vsako drugo leto in zbuja tako pri umetnikih kot kritiki izredno veliko zanimanja; seveda isto velja tudi za javnost, posebno pri ljubiteljih grafične umetnosti.

Mednarodni grafični bienale v Ljubljani pomeni neke vrste svetovno inventuro na tem področju umetnosti in je za vsakega umetnika že veliko priznanje, če njegovo delo uvrstijo v izbor za to enkratno razstavo. Hkrati pa je bienale tudi ena izmed priložnosti, da posamezniki pridejo do nagrad in priznanj, ki jih podeljuje posebna mednarodna žirija, razen tega pa številna dela tudi odkupi. Tako je letošnje veliko častno nagrado prejel Eduardo Paolozzi iz Velike Britanije, veliko premijo Shusaku Arakawa iz Amerike, premijo mesta Ljubljane pa Miroslav Šutej iz Jugoslavije. Med nagrajenci je tudi avstrijski grafik Eduard Angeli, iz vrst slovenskih umetnikov pa so bili nagrajeni Zvest Apollonio, Janez Knez in Tomaž Kržišnik.

Vzporedno s 15. mednarodnim grafičnim bienalom v Ljubljani potekajo še dve grafični razstavi in sicer v Cankarjevem domu prikazujejo dela jugoslovanskih likovnih umetnikov, ki so bila nagrajena na dosedanjih bienalih, v Likovnem razstavišču Riharda Jakopiča pa poteka retrospektiva dobitnikov dosedanjih velikih nagrad ter nagrajencev 14. bienala.

Peter Selan razstavlja v Ločah

V okviru Kluba Koroških Slovencev Ljubljana in pod pokroviteljstvom SPD „Jepa-Baško jezero“ je od 18. do 25. junija razstavljal pri Pušniku v Ločah svoja dela slikar Peter Selan. Kar lepo število obiskovalcev, medtem tudi predstavniki SPZ in KKZ iz Celovca — se je odzvalo vabilu domačega društva na otvoritev razstave v soboto ob 18. uri. Tudi zastopstvo tržne občine Bekštanj smo imeli čast pozdraviti v naši sredini in sicer iz predstojništva: tujskoprometnega referenta Alfreda Kofflerja, Walterja Harnischja in odbornika Renata Ofnerja. Za glasben okvir je poskrbel trio Waldhauser, ki je zapel zbranemu občinstvu nekaj pesmi. V pozdravnih besedah je bila izražena želja, da bi razstava med drugim dala tudi nove smernice za bodoče kulturno udejstvovanje v našem kraju, obenem pa bi bila z njo tudi avtorju samemu dana možnost za večje poznanstvo; morda celo med širšo publiko preko meje. Za Klub je spregovorila Zdenka Bukovec in nakazala potrebo kulturnega sodelovanja z rojaki v zamejstvu — temu, da naj bi

služila tudi razstava. Slikar se je predstavil osebno in v kratkih besedah prikazal razvoj svojega slikarskega ustvarjanja.

Njegovi motivi prihajajo po večini iz narave in nosijo svojstven pečat ustvarjalca. Akvarel, tempera in gvaš prevladujejo v tehniki njegovega izražanja. Nekaj edinstvenega je nedvomno v tem, da je papir na katerem umetnik ustvarja svoja dela

vini zgovorno priča o nivoju njegovega umetniškega ustvarjanja. Medtem, ko se laičnemu očesu sprva dozdeva barvna niansa slik nekam dušljivo mračna — se ta vendarle pri daljšem opazovanju nudi gledalcu pod dokaj prijazen videz ob katerem glavni elementi motiva pridobivajo vse bolj prevladujočo veljavo. Izpovedane vtise seveda ni mogoče jemati kot neke objektivno kritične

produkt lastnorodne izdelave, torej sam po sebi že neke vrste vrednota, ki se predvsem uporablja za umetniške diplome, posebna priznanja in podobno. Iz ust avtorja, ki je obenem strokovnjak papirne proizvodnje smo slišali, da je zgoraj omenjeni način papirne izdelave resda že rariteta ne le v Evropi, temveč v svetu sploh. Dobra desetina dosedanjih samostojnih ali skupinskih, zelo uspešnih razstav Petra Selana v njegovi domo-

ocene, ker izvirajo od nestrokovnjaka likovnih del in so temu primerno le precej osebno gledani. Na splošno pa je bilo med gledalci slišati odobravanje nad prikazanim kakor je tudi sama zamisel razstave našla pozitivne odmeve. Slikarju Petru Selanu želimo s tega mesta še več podobnih razstav na Koroškem in preko nje ter kar največ uspehov pri nadaljnjem ustvarjanju.

F. Č.

MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA —

Zakaj smo za moderno glasbo?

Moderna glasba postaja med mladino vedno bolj popularna. Tudi starejši ljudje jo spremljajo s simpatizijo. Tisti, ki jo odklanjajo, navadno tudi ne razumejo, kaj nam ta glasba pomeni.

Razveseljivo je, da nastaja vedno več slovenskih ansamblov, ki jim je moderna glasba pri srcu. O tem pričajo mladi ansambli „JADAGANI“, „ZMEDA“ in „SOK“, ki jih sestavljajo dijaki slovenske gimnazije. V raznih formacijah se zarodki takih ansamblov pojavljajo tudi na podeželju. Morda bo naraščaj za le-te prišel prav iz glasbene šole.

Slišal sem pripombe, da ta glasba ne ugaja, da ljudje menda raje poslušajo tzv. „kmečki jazz“. Prav gotovo je, da se mora narodno-zabavna glasba ohraniti, saj je to ena izmed velikih zakladov slovenskega naroda. Toda zakaj smo kljub temu za moderno glasbo?

Za mladino je moderna glasba bolj dostopna iz več razlogov. Medtem ko narodno-zabavna glasba le ironično more nakazati kak problem, pa s skladbami, napisanimi z lastnim besedilom lahko poslušalca neposredno nagovori. V vsako pesem, ki jo skomponiramo in napišemo, vnesemo nek problem, s katerim se ukvarja večina današnje mladine. Zato igra naš ansambel „ZMEDA“ samo lastne skladbe. Seveda pa imamo za to tudi druge razloge. Drugi izvežbani ansambli, ki so na visokem nivoju lahko igrajo tudi bolj zahtevne mednarodne skladbe. Tako daleč mi še nismo, pa ne zato, ker ne dosegamo tistih kvalitet, ampak, ker v posnemanju glasbe in tekstov ni poslanstvo naše angažiranosti. Gre nam bolj za izvirnost lastnih skladb, pri katerih lahko sami določimo, kako zahtevni so tako glasba kot besedilo. Seveda s tem nismo načelno proti mednarodnim skladbam, večji pro-

blem je pravzaprav v tem, da je vedno manj mednarodnih skladb, ki bi jih lahko zaigrali tudi amaterski, sploh pa ansambli, ki so šele na samem začetku.

Z lastno melodijo in z lastnim tekstom imamo vse možnosti, da izpovedno moč glasbe povežemo s tem ustreznim tekstom in narobe. Veselje do glasbe in instrumentov pa nas je privedlo do tega, da smo sami ustvarili ansambel, ki se vsebinsko ukvarja s problemi naših neposrednih doživljanj v šoli, v odnosu do starejše generacije in

75 let
Slovenske
prosvetne
zveze

nenazadnje tudi s širšimi pogledi na vprašanje ogroženega mira. Pri tem si strokovno pomagamo bolj ali manj sami, le da nam tu in tam priskoči na pomoč kakšen izurjen prijatelj glasbenik. Saj je takih nekaj med nami. Važno pa se mi zdi tudi to, da pišemo slovenske tekste. Smo slovenska mladina, zato se nimamo sramovati slovenskega jezika. Včasih pa napišemo kakšno skladbo tudi v našem narečju, kar se mi zdi tudi docela prav. Z narečjem nagovorimo marsikoga, predvsem pa tiste, ki ne obvladajo več pismenega jezika.

Nastopili bomo tudi na prireditvi kantavtorjev na Radišah. Izbor naših pesmi pa odgovarja že omenjenim problemom, predstavili pa se bomo v kolikor nam bo to uspelo — tudi z novo skladbo.

Marko Polcer
Ansambel „ZMEDA“

MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA —

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
prireja 3. julija 1983

POPOLDAN KANTAVTORJEV

ob 14.30 uri v Kulturnem domu na Radišah.

S kitaro in glasom bodo nastopili kantavtorji s Primorske in Koroške. Mladi glasbeni ustvarjalci z lastno besedo in z lastno melodijo govorijo o čutenju in vprašanjih sodobnega sveta.

Nove oblike mlade kulture bodo predstavile tudi tri koroške vokalno-instrumentalne skupine.

Spored bomo objavili v naslednji številki.

TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA BRALCEV — TRIBUNA

Srebrna kolajna za MMZ SG na MPF v Celju

K „obširni“ beležki v SV z dne 17. 6. 1983, stran 3, čisto spodaj, ki poroča, da je na MPF v Celju letos sodeloval tudi zbor Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, dodajam kot njegov zborovodja nekaj informacij, ki jih pisec sigurno ni mogel vedeti:

Glasbena matica Trst je tekmovala na MPF v Celju na zveznem tekmovanju (z zlatim odličjem tudi na mednarodnem) z mladinskim in mešanim mladinskim zborom, ki ju vodi eden najkvalitetnejših zborovodij mladinskih pevskih zborov Stojan Kurel. Doseči na MPF v Celju zlato medaljo — on jo je z mladinskim zborom, z mešanim mladinskim zborom pa srebrno — ni le „lep dosežek“, temveč najodličnejša ocena kvalitete mladinskemu vokalnemu ansamblu, kot je malo takih po Evropi.

Nadalje, na MPF v Celju ne delijo prvih, drugih ali kakršnihkoli mest, temveč točke, po katerih prejme vsak zbor, ki doseže od 90—100 točk zlato, od 85—90 točk srebrno ter od 80—85 točk bronasto medaljo.

„Neinformiranost“ SV o MPF v Celju pa se prikaže v vsebolj značilni luči, da o mešanem mladinskem zboru (in ne o mladinskem zboru) Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu ne ve povedati več, kot da je zbor naše osrednje izobraževalne ustanove — Slovenske gimnazije — na celjskem pevskem festivalu „sodeloval“.

Tudi v lastnem predvsem pa v imenu pevcev sporočam uredništvu in bralcem SV, da je MMZ Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu uspelo priboriti na letošnjem MPF v Celju visoko priznanje — srebrno medaljo.

Tako odličje je dosegel MMZ Slovenske gimnazije šele dvakrat: prvič

leta 1969 pod vodstvom prof. dr. Francela Cigana; ponovni dosežek po 14. letih, ob od festivala do festivala zahtevnejših merilih, je, tako mislim, za slovensko koroško javnost že omembe vredne, še posebej ob mislih prof. Radovana Gobca, ki jih je izpovedal o letošnjem festivalu: „Moram poudariti, da je petje v tem delu festivala, ki sem ga poslušal, na izredno visokem nivoju. Še posebej tistih zborov, ki posegajo po srebrnih in zlatih odličjih. To petje se prav gotovo lahko meri z nivojem petja v Evropi, če ne tudi izven nje.“

Prof. Jožko Kovačič

Prof. Kovačiču smo zelo hvaležni, da se je oglašil na našo beležko o uspehu pevskih zborov na letošnjem Mladinskem pevskem festivalu v Celju.

Tokrat smo pač opozorili le na uspeh pevskega zbora naših bratov na Primorskem — zbora oz. zborov Glasbene matice v Trstu, ki je dosegel zlato in srebrno odličje. Seveda nas veseli, da je tudi mešani mladinski pevski zbor slovenske gimnazije dosegel srebrno odličje in na tem mestu mladim pevcem in pevcem ter zborovodji iskreno čestitamo.

V prihodnje pa predlagamo, da nas zborovodja ali tajništvo SG kar takoj po MPF obvesti o doseženem uspehu, da ne bo prišlo do nepotrebnih pogrešk. Vendar smo prepričani, da vsi, ki poznajo kriterij za MPF vedo, da je že samo sodelovanje na tem pevskem tekmovanju povezano z visoko kvaliteto slehernega zbora — tudi MMZ SG, ki mu z našo beležko nikakor nismo želeli zmanjšati njegove znane pevske kvalitete.

Uredništvo

AULA SLOVENICA
Celovec, Paulitschgasse 5—7

Vljudno vas vabimo
na razstavo

LIKOVNA KOLONIJA MLADIH
V VUZENICI
(1975—1982)

Razstava je odprta do 24.
junija 1983, od ponedeljka do
petka, od 13.00 do 17.00 ure.

Prisrčno vabljeni!

Dobrla vas: obiskal nas je ženski pevski zbor iz Slovenskih Konjic

V nedeljo 12. junija nas je obiskal ženski pevski zbor iz Slovenskih Konjic. Bilo jih je kar poln avtobus. Razkazali smo jim znamenitosti Dobrle vasi, posebno kloštra. Peljali smo se po Podjuni, tja do Robeža pod obronki Obirja, kjer je v poletju leta 1942 bil prvi spopad med partizani in SS-policijo. Spomenik, ki so ga koroški partizani postavili v čast padlim tovarišem, so nasprotniki kmalu razstrelili. Novo postavljeni spomenik padlim borcem so žene iz Slovenskih Konjic okrasile s cvetjem.

Že na poti proti Apačam smo uživali pogled po dolini Drave. Preko Galicije, Mohlič in Kamna smo prišli v Škocijan, na delovno mesto župnika, deželnega poslanca in nacističnega mučenika Vinka Poljanca. Od tam smo dospeli h Klopinskemu jezeru. Tujski promet, ki se je tam začel razvijati šele po letu 1930, je sedaj že v polnem razmahu. Na lesenih, daleč v jezero segajočih pomolih, je vse polno sonca željnih. Množica hotelov, večina pozidana po domačinih, danes poleg Dunajčanov in Gradčanov sprejema goste iz Nemčije, Holandije in drugih dežel. Naprej smo se peljali mimo Zamanjskega jezera v novi turistični center Podjune — v Šentprimož.

V tej nekdanji mali vasi s štirimi hišami in malo cerkvico, v kateri pa je zaradi ugodne geografske lege bila

litvenike. Žal, da prostrani in lepo zgrajeni Kulturni dom nismo mogli videti tudi znotraj. Da je žene in matere zanimal tudi poleg doma zgrajeni otroški vrtec je razumljivo.

Zaradi drugih slovenskih prireditvev v okolici, in že davno prej določenega romanja dobrolske fare v Gospo Svetu, domačini dvorane niso tako napolnili, kot po navadi, a zato smo imeli veliko število nam ljubih gostov iz Holandije.

Tajnik društva, Martin Pandel, je izrekel pozdrav in napovedal program, Holandcem v nemškem in delno tudi v holandskem jeziku. Program je otvoril naš mešani zbor. Bil je precej polnoštevilen in zato so tudi pesmi lepo zadonele po dvorani. Žene iz Slovenskih Konjic so nastopile v dostojanstvenih dolgih oblekah. Bilo jih je 38 in pod spretnim vodstvom njih pevovodkinje so se njih krepki glasovi zlivali v lepo harmonijo. Pesmi s solo-vložki, so prišle posebno do izraza. Oba zbora sta dobila krepko priznanje. Tudi Holandci so navdušeno aplavdirali.

Predsednik SPD „Srce“, Martin Wastl, je pozdravil ženski zbor iz Slovenskih Konjic in jim v spomin na današnje kulturno srečanje izročil sliko, risano na steklo, ki predstavlja slovensko mater, katero njeni otroci pred domačo hišo obdarujejo s cvetjem.

Predsednik Kulturne skupnosti Slovenske Konjice, tov. Sodin je dr. Luki Sienčniku v spomin na njegovega prijatelja iz študentskih let, narodnega heroja Dušana Jereba, kateremu je posvečena tudi šola v Slovenskih Konjicah, izročil lepo oljnato sliko, ki predstavlja stare Konjice.

Ob koncu predstave pa se je oglašil še dr. L. Sienčnik. Zahvalil se je za lepo darilo. Obema zboroma se je zahvalil za lepo kulturno sodelovanje in njima še za naprej želel mnogo uspeha. Holandcem pa je rekel, da so imeli priliko slišati slovensko pesem, ki se poje to in onstran državne meje. Priliko so imeli spoznati, da je to ena in ista melodija, ker to in onstran

meje živi isti slovenski narod, ki ljubi svojo domovino in svoj slovenski rod.

Po uspelem nastopu v Dobrli vasi smo se vsi podali k Šternu v Stari vasi k večerji. Potem, ko smo se dobro okrepčali, sta se oba zbora pomčala in doživeli smo pravo ljudsko petje. Bilo je razigrano veselje dokler se ni po polnoči dvignil predsednik Sodin in rekel: Ko je najlepše je treba iti. Tudi naša ura je prišla, vstanimo! Mi pa smo jim klicali: na svidenje!

Siel.

Posledice gospodarske krize v koroškem turizmu

Pred kratkim smo prejeli podatke o stanju turizma v pretekli zimski sezoni, ki so vse prej kot razveseljivi. Na Koroškem so v tej sezoni našli 1.876.488 nočitev, kar pomeni, da je bilo kar za 8,9 odstotka manj nočitev kot v zimski sezoni 1981/82. Odločilno vlogo za ta padec nočitev ima vsekakor izostanek jugoslovanskih turistov. V primerjavi s prejšnjo zimsko sezono je bilo na Koroškem s strani jugoslovanskih turistov kar za 62,1 odstotka manj nočitev. Jugoslovanski ukrepi, da je treba plačati 5000 ND pologa za potovanje v inozemstvo, so seveda krepko zavrli prihod tamskih turistov zlasti smučarjev na Koroško.

Nadalje smo na Koroškem beležili tudi pri Belgijcih 27,4 odstotka manj nočitev in pri Nizozemcih 13,2 odstotka. Edini porast števila inozemskih nočitev je bil s strani Italije in sicer za 8,1 odstotka. In še nekaj smo lahko opazili v pretekli zimski sezoni, da je trend za bolj ekskluzivnimi gosti. Tako je bil v gostiščih z oznako štirih oziroma petih zvezd porast nočitev za 3 odstotke, pri ostalih kategorijah s tremi zvezdami pa padec za 12,2 odstotka, z dvema zvezdami pa padec kar za 17,5 odstotka. Iz teh nekaj števil je jasno razvidna gospodarska kriza, ki je zanjela revnejše sloje, ni pa prizadela bogatejših.

Zadnje vesti, da bodo Jugoslovani s koncem leta ukinili pologe, daje spet upanje, da bo prihodnja zimska sezona na Koroško bolj razveseljiva kot je bila tokratna.

Slovensko prosvetno društvo „Srce“
v Dobrli vasi vabi na

slavnostni koncert

ob 30-letnici
ansambla
Avsenik

v sredo, 29. junija
1983

ob 20.00 uri
na
dvorišču samostana
v Dobrli vasi.

Ob slabem vremenu
bo koncert v šotoru
pred samostanom.

Klubske večeri v preteklih tednih

V četrtek, dne 19. 5. smo imeli v gosteh predsednika NSKS dr. Matveža Grilca. Razpravljali smo o trenutni narodno politični situaciji in o perspektivah nadaljnjega razvoja slovenske narodne manjšine na Koroškem.

Predsednik je poudaril, da bo narodno delo v naslednjih letih slonelo na samopomoči. Dejal je, da v trenutni situaciji pri deželnih in zvezni politiki ni pripravljenosti resnega in odkritega reševanja manjšinskega vprašanja. Tembolj pa moramo strniti vse naše sile in z optimizmom gledati v bodočnost. Konkretno se bo skušalo v Celovcu ustanoviti ljudsko šolo, katere nositelj bo Mohorjeva. Nadalje je poudaril, da je podpora za ALÖ bila ob trenutni politični situaciji najboljša alternativa, saj večinske stranke — tu predvsem socialistična stranka v trinajstih letih samovlade — v preteklih letih niso rešile manjšinskega vprašanja. Opozoril je na dejstvo, da je zakon iz 76. leta imel za Slovence katastrofalne posledice. Klubaši so poudarili, da pri osrednjih organizacijah zasledujejo nezadovoljiv angažma pri antifašističnem in mirovnem gibanju. Zaveda se — tako predsednik, da osrednje organizacije zanemarjajo delovanje na drugih frontah, kjer bi lahko opozorili nemške demokrate na nerešeno slovensko vprašanje. V diskusiji smo vsi poudarjali važnost gospodarske krepitve, ker je le-ta važen faktor pri razvoju narodne skupnosti.

Tako klub kot dr. Grilc sta izrazila željo, da bo v bodoče prišlo do tesnejšega sodelovanja, kajti opazujemo

dejstvo, da sodelovanje s študentskimi klubi in osrednjima organizacijama peša. Diskusijski večer s predsednikom NSKS se je odvijal v prijateljski in odkriti atmosferi, in neglede na različna gledanja pri raznih vprašanjih želimo, da se bo dialog nadaljeval.

V petek 27. 5. smo imeli javno sejo. Analizirali smo delovanje v preteklem semestru in napravili osnutek za zimski semester 83/84. Prišli smo do zaključka, da bo treba pospeševati medsebojno komunikacijo, saj klub želi biti center slovenske študirajoče mladine na Dunaju. V bodočnosti bo treba več fleksibilnosti pri načrtovanju programa (kot npr. diskusijski večer z Lehnerjem in Pluchom, ki smo ga pripravili kratkoročno in je bil popoln uspeh).

V sredo 8. junija je študent medicine Maks Domez predaval z diapozitivi o Marijinih prikazovanjih v Medjugorju. Razvila se je zanimiva diskusija o problematiki takšnih prikazovanj.

V soboto 11. junija smo imeli že tradicionalni klubske piknik. Ravno, ko se je začelo pojavljati med nami prijetno vzdušje je zagrmelo in komajda smo uspeli rešiti okusne kotlete ter ostalo jedi do in pijačo. Bili smo premočeni do kosti.

V okviru našega javnega delovanja smo dne 13. 6. na BOKU (Universität für Bodenkultur) predstavili film „Vrnitev“ ob navzočnosti Janka Messnerja. Navzoči so z zanimanjem sledili filmu, nato pa se je razvila interesantna diskusija o manjšinski problematiki na Koroškem.

S. K.

Posojilnica Borovlje išče

SODELAVKO oz. SODELAVCA za sekretariata

Absolvent trgovske akademije ali trgovske šole ima prednost. Znanje obeh deželnih jezikov predpogoji, znanje tujih jezikov pa zaželeno.

Interesenti naj se javijo najkasneje do 1. julija 1983 pisмено na Posojilnico Borovlje, Postgasse 4

že ljudska šola, so po drugi svetovni vojni rasla številna gostinska podjetja, ki so vsa last domačinov.

Še več zanimivosti je v Šentprimožu: nova farna cerkev, pozidana pred petimi leti, Kulturni dom SPD „Danica“ in slovenski otroški vrtec. Cerkev je bila odprta in naše žene so si lahko ogledale tudi lepo notranjost ter se s pesmijo prepričale o dobri akustiki cerkve. Čudile so se, da so po vseh klopih našle le slovenske mo-

PRIREDITVE

Otroci ljudske šole v Slovenjem Plajberku vabijo na

ZAKLJUČNO ŠOLSKO AKADEMIJO

v nedeljo 3. julija 1983 ob 16. uri v ljudski šoli v Slovenjem Plajberku. Nastopata: ljudska šola Kostonje in Slovenji Plajberk

Kmetijska gospodinjstva šola v Šentrupertu pri Velikovcu vabi na

● **ogled razstave:** zaključna prireditev in ogled šolskih izdelkov 1983, v soboto 25. 6. od 14. ure do nedelje 26. 6. do 18. ure.

● **kulturni prireditvi:** v soboto 25. 6. ob 15. uri; v nedeljo 26. 6. ob 15. uri.

Katoliška prosveta in Mohorjeva založba vabita na predavanje

„JAZ — NORI SLOVAN“

v četrtek 23. 6. 1983 ob 20. uri v Mohorjevi knjigarni v Celovcu. Predava mag. Tone Pretnar (Krakov - Tržič), slavist in prevajalec. Prireditve je v okviru razstave lepakov „Solidarnost“ v Mohorjevi knjigarni.

Mešani pevski zbor „Podjuna“ v Plajberku vabi na

POLETNO NOČ

v soboto 2. julija 1983 ob 20.30 uri pri Schwarzlu v Plajberku. Igra ansambel „Seasons“.

Slovensko prosvetno društvo „Jepa-Baško jezero“ vabi otroke na

RISANJE S SLIKARJEM PETROM SELANOM

v soboto 25. junija 1983, od 11. ure naprej pri Pušniku v Ločah. Otroci naj prinesejo s seboj vodne barvice in čopič.

KPD v Šmihelu vabi na

KONCERT

v nedeljo 26. junija ob 20. uri v farni dvorani v Šmihelu. Nastopata moški oktet Suha in ansambel „Korenika“ iz Šmihela.

KPD Peter Markovič v Rožeku vabi na veseloigro

„NI RES, PA LE VERJAMEM“

v nedeljo 3. julija 1983 ob 20.15 uri v kulturni dvorani na Muti v Rožeku. Gostujejo igralka in igralci SPD „Bilka“ iz Bilčova.

Klub NAUTIC-KOROTAN prireja v času od 8. 7. 1983—16. 7. 1983

KRIŽARJENJE PO JADRANU

Prijave so možne do 24. junija 1983 z naplačilom šil. 1.000.— na konto Posojilnice Celovec št. 3172

Cena šil. 2.600.—
Odhod 8. julija ob 13. uri iz Celovca z osebnimi avtomobili.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na prireditev pod naslovom

PET TAMBURAŠKIH LET v soboto 25. junija 1983, ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.

Sodelujejo: tamburaški zbor SPD „Zarja“, Bajdlnovi fantje, trio Šturm iz Dobrle vasi

S številnim obiskom skromne proslave hočemo nagraditi predvsem našo mladino za trud na kulturnem področju.

Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ v Škocijanu vabi na

2. TRADICIONALNO KRESOVANJE v soboto 25. junija 1983 ob 20. uri pri Piceju na Zgornjih Zamanjah.

Katoliška mladina v Celovcu vabi na

NOGOMETNI TURNIR IN PLES

v soboto 9. julija 1983. Ob 9.00 uri začetek turnirja, zvečer ob 20.00 uri ples pri Šoštarju v Globasnici. Igra ansambel „Koroški odmev“.

Glasbena šola na Koroškem — oddelek Pliberk, vabi na

ZAKLJUČNI KONCERT

● v sredo 29. junija 1983 ob 19. uri v Posojilnici v Pliberku

● v četrtek 30. junija 1983 ob 19. uri v ljudski šoli v Globasnici

● v nedeljo 3. julija 1983 ob 16. uri v farni dvorani v Šmihelu.

Krščanska kulturna zveza in mešani pevski zbor „Jakob Petelin-Gallus“ v Celovcu vabita na

KONCERT slovenskega kvinteta trobil iz Ljubljane

v petek 24. junija 1983 ob 20. uri v Modri dvorani Doma glasbe v Celovcu. Izvajal bo skladbe J. S. Bacha, V. Ewald, A. Holborna, U. Kreka, S. Scheidta, J. Horovitz.

Klub prijateljev lova vabi člane in ljubitelje planin na

LOVSKI PIKNIK

v nedeljo 26. 6. 1983 na Bleščeči planini. Zbrali se bomo ob 9.30 uri na trgu v Senthakobu pred Posojilnico, nakar se bomo v spremstvu domačinov peljali z avtomobili proti Bleščeči. Zadnji del bomo prepešali.

Odbor

Razpis delovnih mest

Slovensko šolsko društvo v Celovcu razpisuje za potrebe novega dijaškega doma naslednja delovna mesta:

1. MESTO HIŠNIKA:

pogoj za namestitvev:

1. izučen ali priučen mizar
2. usposobljenost za popravila sanitarnih in električnih instalacij
3. kvalifikacija za nadziranje centralne kurjave
4. organizacijske sposobnosti

2. MESTO ŠEFA KUHINJE

pogoj za namestitvev:

1. strokovna šola za kuharje (kuharska strokovna šola)
2. pet let prakse v stroki
3. usposobljenost za racionalno (ekonomično) gospodarjenje z živili

3. MESTO SNAŽILKE

pogoj za namestitvev:

1. delovne in higienske kvalitete

Z ozirom na delo z mladino in predpisov sanitarnih oblasti je za vse pogoje zdravniško spričevalo, ki izpričuje telesno in duševno zdravje nameščenec.

Interesenti naj se javijo pisмено do 15. julija 1983 na naslov: Slovensko šolsko društvo, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16.

Mogočno srečanje slovenskih planincev v Trstu

V nedeljo je bilo na območju Trsta 12. tradicionalno srečanje slovenskih planincev iz Julijske krajine, Koroške in Slovenije. Organizator je bil tokrat Slovensko prosvetno društvo Trst. Zbralo se je daleč nad tisoč planincev, ki so navdušeno manifestirali medsebojno prijateljstvo in se v prijetni družabnosti poveselili med seboj.

V Svetem Križu pri Trstu, kjer je bilo zbirališče, se je nabrala ogromna množica planincev, ki se je razdelila v dve skupini — eni so si ogledali zanimivosti Trsta in okolice, v glavnem z omnibusom; druga večja skupina pa se je udeležila izleta po robu krasi z lepim pogledom na tržaški zaliv, ki ga obrobijo čudovito lepi kraji med njima znamenita gradova Miramar

in Podvin. Po treh urah hoje je bil zbor na igrišču športnega društva Sokol v Nabrežini, kjer se je odvijal pester kulturni program, ki so ga oblikovali pevski zbori, harmonikarski ansambel, godba na pihala železarjev z Jesenic, folklorna skupina iz Bohinja itd.

Tokratno srečanje v Trstu je bilo tudi v znamenju protesta proti neofašizmu, ki so v vročem italijanskem predvolilnem boju volilna zborovanja zlorabljali za teroristične napade na tamkajšnje Slovence ter na demokratično in protifašistično usmerjene ljudi. Tamkajšnji župan in tudi drugi govorniki so v svojih govorih ostro obsojali te dogodke, ki kalijo mirno sožitje obeh narodov na Tržaškem. Vsi zbrani planinci smo bili ogorčeni in manifestirali solidarnost s Tržačani, kar je samo po sebi umevno, saj smo ravno planinci tista vrsta plemenitih ljudi, ki rada živi v miru in prija-

di v tako množičnem številu udeležijo prihodnjega srečanja junija 1984 na Koroškem, ki ga organizira slovensko planinsko društvo Celovec.

V soboto 11. junija zvečer je Slovensko planinsko društvo Celovec vabilo na dia-predavanje o prvi slo-

venski alpinistični odpravi na Grenlandijo, ki ga je imel vodja te odprave Janez Bizjak iz Trbovelj. Spet smo se lahko prepričali, da Slovenci oziroma Jugoslovani niso samo odlični alpinisti, ki so v svetovnem vrhu tega področja, marveč, da so tudi postali odpravljari in to še celo zelo uspešni. S simpatičnim predavateljem smo še preko polnoči sedeli skupaj in se menili o poteku te avanture na večnem ledu. Bilo je neverjetno veliko vprašanj — o življenju Eskimov, o njihovem življenju v ledeni pustinji, in sploh o vsem, kar je v zvezi s takšnim podvigom. Skratka bilo je veliko zanimanje, tako da so predavatelja naprosili, da bi ponovno prišel predavati in sicer pozimi, ko je več časa in prava sezona za takšna predavanja. Zbrane poslušalce je pozdravil in se zahvalil za predavanje Karel Sekol.

V jubilejnim letu (90-letnica slovenske planinske organizacije) bo Planinska zveza Slovenije dogradila in otvorila nad deset novih planinskih postojank, med njimi tudi najvišjo jugoslovansko planinsko postojanko Triglavski dom na Kredarici. 64 odstotkov vseh gradbenih in obrtnih del je že zaključenih. Delo pri gradnji tega gorskega objekta se nadaljuje, tako da bo otvoritev 17. septembra 1983.

V nedeljo, 3. julija 1983 bo avstrijska televizija v I. programu ob 15. uri prikazala film o prvem vzponu 3. julija leta 1953 na Nanga Parbat v Himalaji. Od cele odprave je vrh dosegel samo legendarni Hermann Buhl. Tu gre za nemško odpravo, ki je pod izredno težavnimi pogoji dosegla svoj cilj. Ta dokumentacijski film si lahko ogledamo tudi v ponedeljek v II. programu, ob 10.30 uri.

V A B I L O na

zaključno domsko prireditev

ki jo priredimo učenci dijaškega doma v petek 24. junija 1983 ob 20. uri v prostorih našega doma. Za prireditev smo se pripravljali, ko smo opravili naše šolske obveznosti, to se pravi, v skromno odmerjenem prostem času. Zelo drago nam bo, če nas boste, dragi starši in ljubitelji nas mladih, počastili z obiskom in nam s tem dali priznanje za naše delo.

Dijaški dom SŠD v Celovcu

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJU
Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej) Gasometergasse 10/1 (Milka Kokot)
☎ (0 42 22) 51 25 28 ☎ (0 42 22) 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer:

od 5. avgusta do 19. avgusta

Koordinacijski odbor nudi: prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsake deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1.400 šil., prevozní stroški 400 šil. Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je 15. julij 1983.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejšnje prijave.

RAZGLAS

V zvezi z letovanjem otrok na morju išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega zgoraj omenjenih naslovov do 15. julija 1983.

Pogoj za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin (prednost imajo učitelji(ce), študentje(ke) pedagoške smeri).

ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU:

Zaključna prireditev v znamenju 75-letnice zavoda šolskih sester

Minulo soboto in nedeljo je zavod šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu vabil na zaključno prireditev strokovne šole za ženske poklice in hkrati obhajal tudi 75-letnico obstoja tega zavoda.

Šolske sestre poučujejo v poslopiju narodne šole v Šentpetru, ki je bila na pobudo župnika Ražuna zgrajena leta 1908. Nekaj let poprej so namreč začeli skozi Rož graditi železnico. Samoumevno je, da pri takšni gradnji pride s trebuchom za kruhom mnogo tujcev v deželo. Da bi zaježil ta tok potujočevanja, se je Ražun odločil za gradnjo te šole. Istega leta (1908) je bilo ustanovljeno Slovensko šolsko društvo, katerega soustanovitelj je bil Ražun. Tega leta je bilo tu-

stavljen trden temelj za strokovno vzgojo naših deklet.

Trenutno je na šoli 72 deklet, od teh jih 20 obiskuje Enoletno gospodinjsko šolo. V zavodu je 16 sester. V šoli poučuje 13 učiteljev, od teh 6 sester. Šolske sestre v Šentpetru pa imajo v oskrbi tudi otroški vrtec, ki je že pretesen, tako da načrtujejo razširiti vrtec še na eno skupino.

Tokratna zaključna prireditev strokovne šole za ženske poklice se je odvijala v znamenju 75-letnice obstoja zavoda šolskih sester. Ob tej priložnosti je bil izdan in na ponudbi tudi jubilejni zbornik. V okviru jubilejne prireditve je bila med drugim igrice „Marjetice ne umirajo“ ter pevski, instrumentalni in plesni vloži ter modna revija. Vloga šolskih sester v teh 75 letih je neprecenljive vrednosti in zasluži vso pozornost tudi za v bodoče. Naj še zapišemo, da so še možne prijave tako za Enoletno gospodinjsko šolo kot za Triletno strokovno šolo. Sprejemni izpiti za Triletno strokovno šolo bodo 8. julija in tudi ta dan je še možna prijava.

OBVESTILO

Ljubljanska televizija bo v torek 28. junija 1983 ob 18.40 uri, v oddaji Slovenski ljudski plesi, predvajala štehanje v Zahomcu in Svalbene plesje.

di rojstvo Zavoda šolskih sester, ki sedaj že 75 let opravlja to vsekakor potrebno vzgojno delo. Leta 1955 je šola prešla iz lastništva Slovenskega šolskega društva v roke Koroške province šolskih sester. Leta 1967 je enoletna gospodinjska šola dobila pravico javnosti in od leta 1974 naprej vodijo šolske sestre tudi triletno strokovno šolo za ženske poklice, iz katere je izšlo že lepo število tajnic in drugovrstnih strokovnih sil. Toliko na kratko o zgodovini te šole, za katero ima glavno zaslugo nekdanji šentjakobski župnik Ražun, ki je tako po-

Praktični zdravnik v Borovljah išče

POMOČNICO V ORDINACIJI

z vstopom v službo meseca avgusta. Potrebna je organizacijska in tehnična sposobnost ter znanje obeh deželnih jezikov.

Prijave pošljite na: dr. Franc Wutti, Gasometerg. 4a, 9020 Celovec

Dr. ANTON SVETINA

Prispevki k zgodovini Dvora nad Vrbo

Vizitator dr. Dolničar je na koncu teh znamenovitostavil tole:

Zgoraj napisani seznamei cerkvenih opravil in ekskurzij župne cerkve sv. Janeza Krstnika v Dvoru nad Vrbo so bili sestavljeni in odobreni po službeni dolžnosti iz naslova vizitacije in se vsakokratnemu vikarju pod kaznijo deset kron nalaga, da ne sme brez dovoljenja škofjskega ordinariata te danes potrjene matrikule niti povečati niti krajšati. Ex eodem officio in Visitatione Eccle 1694 Jacobus Antonius Thal-nitscher Dr. Vic. gen. Labacensis.

Ti seznamei vsakoletnih cerkvenih opravil župnije Dvor nad Vrbo nam pričajo, da so imeli vsakokratni vikarji te župnije mnogo dela, skrbi in odgovornosti, če so hoteli v redu izpolnjevati te njim naložene dolžnosti.

Leta 1693 je vikar Andrej Prešern sestavil specifikacijo svojih dohodkov na desetini in na bera in v uvodu pojasnjuje, da ne obstoja o tem nikak urbar oziroma da ga niti podložniki niti gospodstvo nočejo izročiti.

Desetina od snopja

V vasi Vogliče dajo naslednji od ene kope en par snopov: Adam Niverc (Niurz), Adam Lederbiš (Lederbisch), Gregor Vran (Wränn), Gregor Homzej (Homzäi), Andrej Maverkanc (Mauerkhantz), Gregor Koganovič (Koganoüz) in Tomaž Jokosinc (Jocosinz). Tudi naslednji bi morali dajati en par snopov od ene kope, ker pa so se vikarji v zadnjem času hitro me-

njavili in se niso za to pobrigali, nočejo dajati desetine od snopov, temveč le nekaj malega iz vreč: Tomaž Sumper in Peter Cavšnik (Zaussnig) data vsak po 8 meric rži, 4 novčice in 8 meric ovs. Lukaš Jelič (Jelits), Dionizij Tomancij (Thoman), Ožbolt Vap (Wapp) in Lavrencij (Thoman) dajo vsak po 10 meric rži. N. Vimič (Vimiz) da 8 meric rži in 8 meric sočivja (Pfenich).

Gospodstvo Vrba ob jezeru daje 6 četrtakov (Vierling) in 8 meric rži, 4 četrtake prosa, 4 četrtake ovs in 16 meric pšenice.

K župniji spada njiva, ki leži med pašnikom gospodstva in med zemljiščem Bartolomeja Zeborn, podložnika beljaškega špitala; razen tega ima župnija v lasti travnik, ki leži poleg cerkve v Dvoru in ki daje en voz sena. Prejel sem sedaj od gospodstva en del njene gmajne poleg moje njive v velikosti enodnevnne obdelave, ne vem pa, če bo to ostalo tudi mojim naslednikom. Sicer imam pravico, da dobivam drva za kurjavo v gozdu, ki pripada soseski v Dvoru, ker pa v tem gozdu ni ničesar za posekati, moram vsako leto na novo prositi gospodstvo v Vrbi ob jezeru za dovoljenje, da smem sekati v njihovih gozdovih.

Bera

Vsak kmet da eno merico pšenice, 4 merice ajde, en voz sena ali 12 krajcarjev, en hlebec kruha ali 3 krajcarje in eno košaro repe. To je skupno znašalo 10 četrtakov ajde in 2 čet-

8 taka ter 10 meric pšenice.

V denarju plačajo v Vrbi ob jezeru Adam Bon (Bonn), Bartolomej Rainde, Simon Lakhner (Lakhner) in Mihael Onmusek vsak po 15 kr. (krajcarjev), Janez Onmusek pa 30 kr. V Logi vasi Sebastijan Sorn (Schorn) 30 kr., N. Molesnik (Molesnig) 15 kr. V Dobu (Aich) Andrej Bister 15 kr. V Selu (Zell) Gregor Milde 15 kr. V Dolah (Duel) Florijan Klebe 20 kr., Bartolomej Kanc (Kanz) 15 kr. V Zopračah (Selpritsch) Adam Juri 15 kr., Bartolomej Jošt, Gašpar Sijanec (Sianiz), Lovrenc Horke (Harkhe) in Valentin Mokavec (Mokhaus) vsak po 30 kr. V ... (Zorndorff) N. Gramikher 18 kr.

Leta 1696 je prišlo do spremembe župnijskega mesta v Dvoru nad Vrbo. Vikar Andrej Prešern je sam odpovedal službo vikarja v Dvoru in je Franc Adam grof Dietrichstein dne 23. januarja 1696 prezentiral na njegovo mesto Martina Mesnerja, ki je istočasno resigniral na vikariat Lipa nad Vrbo. Vikar Mesner je poslal dne 3. maja 1696 običajni reverz škofjskemu ordinariatu v Ljubljano.

Dne 16. maja 1697 je župnijski Dvor vizitiral odposlanec ljubljanskega stolnega kapitlja in pri tem ugotovil tole: Za cerkovnika je Blaž Hoffner, podložnik vetrinjske opatije, ki je bil v to službo sprejet pred devetnajstimi leti od vikarja in cerkvenih ključarjev. Na bera prejema 7 četrtakov raznih žitaric, največ pšenice moke, ter 30 hlebecv kruha. Od krsta prejema en groš, od maše en groš, od poroke 9 krajcarjev, od pogreba, če je svečan, 5 grošev. Ministrirali ne zna. Ni objavil vizitacije, kakor je to na Koroškem običaj, da mora cerkovnik ob navzočnosti duhovnikov dnevno razglašati vizitacije pod kaznijo odvzema službe cerkov-

nika. Cerkveni obračuni se vršijo v župnišču, urbarje pa hrani gospodstvo, katerega oskrbnik običajno prisostvuje obračunom. Ključe od skrinjice imata cerkvena ključarja, skrinjica pa je shranjena v zakristiji. Vikar živi dostojno, za kuharico ima sestro in eno starejšo žensko. Tudi ne pije. Nato je vizitator zaslišal cerkvenega ključarja Janeza Kaufmana, podložnika samostana Vetrinje, ki je v tej službi že 20 let. Urbar se nahaja v gradu Landskron, kar je mnogokrat šlo v škodo vikarjem kakor tudi cerkvi. Župnišče popravljajo običajno farani in se nahaja sedaj v dobrem stanju.

Za vikarja je Martin Mesner (Mösner), ki je doma v Rožeku v akvilejski škofiji, star je 36 let, študiral je v Celovcu humanistiko, filozofijo in teologijo, ordiniran je bil na naslov grada v Rožeku. Duhoven je 9 let, od tega je bil tri leta kaplan v Slovenski Kapli (in der Windischen Capel), pet let je bil vikar v Lipi nad Vrbo, sedaj je že eno leto vikar v Dvoru nad Vrbo. Prezentiran je bil od grofa Dietrichsteina, ki ima to funkcijo alternativno s stolnim kapljem v Ljubljani. Reverzalije daje stolnemu kapljlu. Od gospodstva v Vrbi dobiva 16 meric pšenice, 6 četrtakov rži, 4 četrtake ovs in 4 četrtake prosa, od podložnikov dobi 9 četrtakov prosa, namesto sira pa 6 grošev. V posesti ima še eno njivo, desetina mu prinaša 4 četrtake rži, 4 četrtake ovs in pol drugi četrtak pšenice. Od kazni obdrži eno tretjino, od svojih faranov pa prejema na kolekturi od krsta 4 groše, od oklica poroke in od poroke same po en goldinar ali skupaj enega imperiala, od pogreba z mašo enega imperiala, za mašo pet grošev. Skrinjica se hrani v zakristiji na mestu, ki je dobro zavarovan, en ključ hrani cerkveni ključar, enega pa vikar.

(Se nadaljuje)

Četni kuhar Tone

Ko sem prišel v njegovo četo, Tone še ni bil kuhar. Takrat je še hodil v znani v zasede, v akcije, v patrolje in na stražo, skratka, opravljal je vse tisto, kar je preprostu partizanu pestrilo življenje v gozdu.

Bil je mlad fant, mislim, da mu je bilo takrat, ko sem ga spoznal, šele osemnajst let. Kazal pa jih je več, najmanj petindvajset bi mu jih prisodil. Preživljal je bil precej grenko mladost, nezakonski sin služkinje je že v nežni mladosti okusil, kaj se pravi, če te vse življenje bijejo tuja vrata po petah. Še sedem let mu ni bilo, ko je že služil za pastirčka, preden pa je šel v partizane, je bil hlapec na neki hribovski kmetiji. Težko življenje je vtisnilo pečat tudi njegovi zunanosti. Trpke, ostre poteze so mu starale obraz. Postave je bil dolge, tak, za katerega pravijo v šali, da klati zvezde z neba, v ramena pa ozek, zato ga je nekoliko naprej vleklo, da je bil videti upognjen. Stopala, da skoraj nismo mogli dobiti čevljev zanj. Zaradi vsega tega je bil precej neroden. Kadar smo si prizadevali hoditi tiho, da še pesek ne bi zaškripal pod nogami, so se slišale njegove stopinje: cop, cop, cop. „Kaj ne znaš bolj potihno hoditi?“ smo se jezili. „Ne morem,“ je zastokal. Če smo morali čez kak plot, je gotovo spodnesel skalo ali kaj polomil. „Lomastiš kakor medved,“ ga je ošteval komandir. Kar prestrašili smo se, če smo zvedeli, da bo šel z nami na kako nevarno pot. Pa še eno slabo lastnost je imel. Bil je žicar in pol. Če se je le ponudila priložnost, je že skočil v kako hišo. „Mati, tako sem lačen... ali imate...“ Ne oštevanja ne kazni ga niso spreobrile. Sicer pa je bil res tak kakor da nenehoma strada.

Potem se je zgodilo, da smo izgubili kuharja. Neko dopoldne je priletelo nad naš gozd osamljeno letalo in vsulo nad nas za veliko vrečo bomb, tistih dvokilogramskih. Taborišča bombe niso zadele, padle so v dolinico, kjer je bila kuhinja, morebiti je sovražnik opazil dim. Kuharja smo našli mrtvega, drobec bombe ga je zadel v čelo. Po tistem bombardiranju sta se komandir in komisar odločila, da Toneta napravita za kuharja.

Tone je bil ves prestrašen, ko sta mu povedala, kako imenitno službo sta mu namenila. „Saj ne znam kuhati,“ se je otepal povišanja.

„Kajpa je treba pri tem znati,“ ga je zavrnil komisar. „Vsuješ krompir ali fižol v vodo in gledaš, ko bo vrelo. In nalagaš na ogenj, seveda. Saj si doma videl, kako se to dela.“

„Doma...“ se je Tone trpko namehnul.

„No, pa tam, kjer si služil.“

„Še v kuhinjo me niso pustili, kar v veži sem jedel, spal pa sem v hlevu,“ je Tone pojasnjeval.

„Na paši pa si vendarle kdaj zakuril, da si spekel krompir ali koruzo, ali ne?“

„Tisto že,“ je Tone pritrdil.

„No, vidiš,“ je dejal komisar. Potem je nekam zvito pogledal, najprej Toneta, nato še nas.

„Bi znal skuhati mehko kuhano jajce?“

„Ne vem,“ je Tone neodločno odgovoril.

„Ne bi vedel, kdaj bi bilo jajce mehko kuhano?“

„Potipal bi.“

„No, boš že dober za kuharja,“ se je zasmel komisar. „Jajc v partizanih tako ne boš kuhel, krompir in meso pa sta res takrat kuhana, kadar postaneta mehka, to boš lahko potipal, če boš hotel.“

Tako je Tone postal kuhar. Odslej nam ni več delal težav s svojim lomstenjem, tudi ni več nadlegoval kmečkih gospodinj z žicanjem. Zdaj je imel dovolj in preveč posla s kuho. Kar pridno se je sukal okrog kotlov oziroma loncev. Nič slabše in nič boljše nam ni kuhel kakor prejšnji kuhar. Palačink, zrezkov in drugih kuharskih umetnij nam ni mogel delati ne eden ne drug. V partizanih je bilo v resnici tako, kakor je rekel komisar. Daš krompir ali fižol v vodo in v kotel in nalagaš na ogenj, da jed vre, kaj več se ni dalo napraviti.

Nerodnosti pa se Tone tudi kot kuhar ni znebil. Nekoč je šla četa v akcijo, v taborišču so ostali samo stražarji, bolniki in dežurni. Komisar je pred odhodom Tonetu zabičal, da bo kuhano, ko se bodo vrnil, a ne postano. Tako je imel Tone že s tem dovolj skrbi, kdaj naj pristavi lonce, da bo ujel pravi čas.

Čast dežurstva je tistikrat padla name. Ker sem bil tudi jaz nekoliko odgovoren, da bo s kuho vse prav, sem se več zadrževal pri kuhinji kakor zgoraj v taborišču. Tone je začel s kuho sredi dopoldneva. V večjem loncu — po mojem je držal kakih trideset litrov — je ku-

hal ješprenj z mesom, v drugem, manjšem, pa fižol. Pravzaprav bi moral oboje kuhati skupaj, a nismo imeli dovolj velikega piskra. Pridno je nalagal na ogenj, še bolj pridno mešal, da bi se mu ješprenj ne prismočil. Nenadoma pa se lonec nagne, morda se je premaknil kamen, na katerem je stal, ješprenj pa po tleh.

Da ste videli Toneta. Bolj je bil zbežan in prestrašen, kakor če bi nenadoma zagledal pred sabo gručo Italijanov z namerjenimi puškami. Še zakleti ni mogel. Samo debelo je gledal, nekaj časa politil ješprenj, nekaj časa mene. Kar na jok mu je šlo.

„Kaj naj sedaj naredim, kar ustrelil se bom,“ je čez nekaj časa zastokal.

„Nikar, Tone,“ sem ga skušal potolažiti. „Časa je še na pretek, drug ješprenj pristavi.“

„Saj ga nimam več, vsega sem stresel v lonec,“ je skrušeno dejal.

Seveda, če ješprenja ni, ga ne moreš dati kuhati. A nekaj je bilo treba ukreniti. Ozrem se okoli sebe, če je še kateri izmed tovarišev blizu. Nikogar ni bilo. Hitro zagrabim veliko zajemalko in začnem pobirati politil ješprenj. Zdaj

je tudi Tone prišel k sebi in mi pomaga s kozico. Več kakor polovico ješprenja sva pobrala, vsega pa nisva mogla, ker bi bila jed preveč umazana. Kar je v loncu še manjkalo, je Tone nadomestil z vodo. Zopet je marljivo mešal in pridno nalagal na ogenj. Jaz pa sem počistil tla, da ta ne bi izdala najine umetnije.

Ko so se tovariši vrnil, je bilo vse v redu in prav, kosilo je bilo kuhano, ješprenj ni bil prismojen in tudi ne prestan. Tone je moško stal pri piskrih in delil, vsakemu je dal zajemalko ješprenja in pol zajemalke fižola. A že tedaj so tovariši začeli godrnjati, ješprenj se jim je zdel prerdek.

„Ali nas boš začel z vodo debeliti,“ ga je zafrknil Frenk, ki se je zmeraj oglašil, kadar se mu je zdelo kaj narobe.

Komisar je stopil bliže h kotlu. „Tone, premalo ješprenja si vsul v lonec,“ je rekel.

„Kolikor sem ga imel, toliko sem ga vsul, ti stega, ki ga nimam, pa jaz ne znam vsuti,“ je odvrnil Tone. Že se je bil navzel nekoliko kuharske mogočnosti in odrezavosti.

Še huje je bilo, ko so fantje začeli jesti.

„S čim pa si nam danes jed začel,“ se je oglašil nekdo in je kazal kos odpadlega lista, ki ga je bil našel med ješprenjem.

„Kaj jaz morem, listje je letos začelo zgodaj odpadati,“ se je branil Tone. „Ali naj odprt dežnik držim nad loncem?“

A že se je nekdo oglašil z drugega konca:

„Ker si imel premalo ješprenja, si še peska prisul, da bi jed bolj zalegla, ali ne?“ Najbrž je bil onemu kak pesek zaškripal pod zobmi.

Zdaj sem se jaz potegnil za Toneta.

„Med ješprenjem se zmeraj najde kako zrnje peska, to je od mlinskega kamna,“ sem rekel.

„Se že vidi, da si nekaj boljšega,“ me je oni zafrknil. „Samo taki mislijo, da ješprenj delajo z mlinskimi kamni. Kar pa nas je kmečkih, vemo, da ga phejo v lesenih stopah.“

Na to nisva vedela kaj reči ne Tone ne jaz. No, kosilo je bilo končno le pri kraju. Nihče se ni zadušil, nihče si ni rnil grla ne zlomil zoba, tudi pozneje ni nihče zbolel od tistega ješprenja. Tone nam je še naprej kuhel, če pa se mu je še kdaj kaj takega zgodilo kakor tedaj, ko sem mu pomagal pobirati tisti ješprenj, ne vem. Včasih se mi je zdelo, da mi je kaj zaškripalo med zobmi, a bogvedi kaj je bilo. Ko sem se poslovil od tiste čete, Toneta nisem nikoli več videl. Zvedel pa sem, da je štiriinštiridesetega leta padel nekje na Dolenjskem, ko je nesel tovarišem hrano na položaj. Zato sem si upal napisati to njegovo dogodivščino z ješprenjem, zakaj tistikrat sem mu sveto obljubil, da tega nikoli nikomur ne bom povedal.

Karel Grabeljšek

Nočni dogodek

Neko noč
telefon zabrni.
Glasek pojoč
zagostoli:

„Halo! Tam rešilna postaja?
Tu Ulica rožnega maja!
Iz gnezda na hiši številka tri
vrabček je padel, v travi leži...“

In vsi
gasilci s čeladami zlatimi,
bradami in brki košatimi,
so z avti rdečimi,
rogovi donečimi
in lestevijo, dolgo brez kraja,
šli v Ulico rožnega maja.

„Trara-trara, goril!
Tam vrabček v travi leži
in mama njegova na strehi
milo ječi...“

In vsi
planili iz sanj smo na cesto,
v copatah hiteli skozi mesto
za avti drvečimi,
rogovi donečimi
trara-trara brez konca in kraja
do Ulice rožnega maja.

In vsi
smo v Ulici rožnega maja
prišli za lestev brez kraja,
da so gasilci z bradami
odnesli vrabčica spet mami.

Nato
smo se pošteno oddahnili
in proti žlebu zapretili
tako:

„Le glej, ti potep!
Če mamina beseda
zaman bo ko doslej,
ti mačka hudogleda
izpulila bo rep!“

Mitja Mejak

Režonja gradi hišo

Režonja hodi s pipo v ustih okoli in razmišlja, kje bi bilo bolje za hišo. Ali kupiti tu na vasi kos zemljišča in tu pozidati ali pa oditi na sredo polja, kjer je njegovo? Vsi so za to, da bi pozidali v vasi. Zet je podedoval nekaj zemljišča in tako se domeni, da tam postavijo hišo. Zategadelj vzame zeta s seboj, da si gresta ogledat prostor. Režonja vleče iz pipe in kima, ko mu zet razklada. Vidi se, da bo fant vendarle nekaj razumel. Režonja je s tem zadovoljen. Merita zemljišče s coli in si kimata.

„To staro jablan posekamo,“ de zet. „Mislim, da bi bilo dobro tudi druge posekati in nasaditi nove.“

„Potlej pa ne bo nič sadja!“ ugovarja Režonja.

„Saj bi eno pustil toliko časa, da druge zrastejo. In naposled: enkrat je treba saditi.“

„Pa tega mi ne bomo uživali.“

„Da, bodo pa drugi —“ Režonja si pomežikne. To je tisto: ne, fant ne bo napačen, razvil se bo v pravo stran.

„Ogledala sva si,“ reče Režonja svoji ženi, ko se vrne z zetom.

„Tako?“

„Mislim, da bi postavil nekaj takega, kot je Lakijska: hiša mora biti živahna, sončna,

jasna in pisana; okoli nje lepo drevje in cve-toč vrt.“

Žena gleda. Lakijska hiša — Najlepša v vasi; in tudi Lakijsa so nekoč bili revni, zdaj pa so si postavili lepo, sončno hišo, da jo vsakdo gleda, kdor gre mimo. Tedaj se ženi zasolžijo oči. Ne, kaj takega ni nikdar pričakovala. To je preveč, skoraj si ne upa misliti, da bodo imeli svojo hišo, da bodo vendarle na svojem. Okrenila se je zaradi teh solz in hotela ven. Režonja pa ni bil človek, ki bi se solzil. Bobnal je s prsti po mizi in dejal:

„To so neumnosti, ta jokavost.“

Prišli so opekari in so delali opeko. Prekopavali so zemljo na zetovem vrtu, delali blato. Eden ga je dovažal, drugi je v majhnih modelih obdeloval to blato in ženska je odnašala izdelek na obtesano zemljo, kjer se je opeka sušila na vročem julijskem soncu. Režonja je že pozimi nakupil drva za obžiganje. Mnogo drv je bilo potrebnih, kajti dal je izdelati trideset tisoč kosov opeke.

Potlej so jo zložili v obliko velikih peči in so kurili v njej tri dni. Ves čas je hodil Režonja zadovoljno okoli in ogledoval. Tako je raslo to, kar je sam zasanjal in sam hotel izvesti.

Prišli so zidarji, premerili zetov grunt, kopali temelje po načrtu, kakor sta ga bila določila Režonja in zet: veliko sobo, kuhinjo, vežo, malo sobo, potlej klet, hlev na dva poda, skedenj, parno in svinjak. Vse bodi prostorno, ne samo za nekaj ljudi in za malo glav živine, temveč za več. V kuhinjo sta določila štedilnik, da se ženi ne bi v oči kadilo, ko bo kuhala, kakor se ji je doslej. Pri vsem tem je treba misliti daleč naprej in ne samo nase.

Zidarji polagajo opeko na opeko in hiša se dviga in že so pri oknih.

„Kakšna okna, Režonja?“

„Velika okna, zidarji, da bo v sobah svetlo in jasno, ne pa zadušno. Da se bo lahko vsakdo razgledal.“

Že so pri strehi: tesarji vlačijo težke hlode, lepo obtesane in izdobljene, kakor je treba, jih polagajo drugega na drugega. Ljudje pomagajo. Otroci se pode okoli. Kričanje, pesem, vse to se meša in opija ljudi. In ko je zvečer streha pokrita, pride nekdo z vijolino in zaigra. Dekleta, fantje, moški in žene, vse se suče in pleše in poje.

Miško Kranjec

Po Balkanu in Mali Aziji

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Ta turška vojska je pregnala sultana. Njen vrhovni komandant je bil Kemal paša Atatürk, rojen v Solunu, ustanovitelj turške republike, ki pa se je danes spremenila v vojaško diktaturo, prisotno za vsakim ovinkom s puško ali pa tankom. Preko „šumeče Marice“ smo vstopili v grško Trakijo, ki je bila nekoč prehodno bolgarska, pa se je veselila bolj dopadla, da jo ima Grčija in tako je Bolgariji zabranjen dostop do Egejskega morja. Od tu nas je vodila pot proti grški Makedoniji skozi mesto Kavalla, ki leži na strmih rtiču ob Egejskem morju in kjer je za časa križarskih vojn prevelal rimsko-nemški cesar Barbarossa Egejsko morje proti maloazijski celini in dalje proti Palestini. Ime je dobilo mesto baje zaradi tega, ker so križarji tam zapustili svoje cavalle = konje. Popoldne se je že spuščal proti večeru in smo zato le še kot silhueto v megli daleč zapazili polotok Agion Oros z grško meniškimi republiko in goro Athos, kamor pa že zaradi tega nismo mogli biti namenjeni, ker nismo bili brez žensk.

Mesto Solun, po grško Thessaloniki, kamor smo prišli proti večeru, nas je presenetilo s svojimi širokimi modernimi ulicami; stari del, kolikor sploh še obstaja, pa s starimi bizantinskimi cerkvami. To mesto je staro okrog tisočtristo let. Dal ga je zgraditi svaki Aleksandar veliki in ga poimenoval po svoji ženi Thessaloniki. Kot drugo največje mesto v Grčiji in kot glavna luka spada med najmodernejša evrop-

ska mesta. Iz tega starodavnega mesta, kjer danes stojijo najlepše palače in cvetijo v vsej barvitosti obsežni parki, sta šla misijonariti slovanska apostola, brata Ciril in Metod, in učiti

Hotel Zlatibor v Titovem Užicu

krščanske vere in bizantinske omike panonske Slovence in Moravane, dokler jima ni zaustavil uspešnih korakov solnograški nadškof Wiching.

Solun je bil kretnica našega potovanja. Od tu se je obrnila pot proti severu in s tem proti domu. Pri Džev-

dželijah smo stopili na jugoslovanska tla, v republiko Makedonijo, kjer živi svobodni del makedonskega naroda. Skozi starorimsko pokrajino Peonijo, mimo ruševin mesta Stobi in modernega industrijskega centra Titovega Velesa smo prispeli v Skopje, ki je vzraslo iz ruševin po nedavnem hudem potresu, deloma s tujo pomočjo, v povsem moderno velenje. Makedonija je bila v vseh časih, že pred Grki in Rimljani, važno prehodno ozemlje med severnim in južnim na eni, ter vzhodnim in zahodnim Balkanom na drugi strani. Zato ta neprestani zgodovinski premiki in trenja med različnimi narodi in vladavinami. Rimljani, mojstri v gradnji cest, so zgradili skozi Makedonijo važno strateško cesto „Via Ignatia“ in mi smo vsaj deloma sledili njeni smeri. Danes je moderno cestno omrežje obsežnejše, mostovi večji. Ogledali smo si na Vardaru znameniti most, ki nosi ime makedonskega revolucionarja Goce Delčeva. Skopje je, tako kot dalje na severu Sarajevo, posebno zanimivo zaradi tega, ker se tu prepleta stara antična kultura s pravoslavno slovansko, turško in pa moderno z industrijskega obdobja, ki tudi hoče pokazati povsem svojstveno obliko. Dve stavbi tega mesta bi obiskovalec moral bliže spoznati. V starem delu mesta pravoslavno cerkev „Sveti spas“ s čudovitimi lesorezi ikonostasa, v novem delu mesta pa betonsko stavbo makedonskega narodnega gledališča, ki na prvi pogled preseneti z vti- som ogromnega bunkerja. Ko pa sto-

piš bliže, pa takoj spoznaš, da so arhitekti tu ustvarili nekaj, kar odgovarja praktični potrebi in umetniškemu pojmovanju modernega človeka. Repertoar, posebno operni, pa ti pokaže poleg makedonske narodne opere „Car Samuel“, dela vseh velikih mojstrov, kakor jih uprizarjajo tudi na največjih odrih sveta. S temi vtisi in zadovoljni z dobro postrežbo v grandhotelu „Continental“ smo se poslovili od Skopja in ubrali pot proti severu skozi Prištino mimo Kosovega polja, kjer je na Vidov dan leta 1389 padla velika Srbija in postala za pol tisočletja turški pašalik. Vidov dan leta 1914 pa je kot spominski praznik prinesel nove premike, novo gorje in končno svobodo.

Na poti proti Titovem Užicu smo pozdravili Kraljevo z impozantnim spomenikom narodnoosvobodilne vojne in pa spomenik srbskemu vojaku osvobodilnih vojn do konca prve svetovne vojne.

V Titovem Užicu, kjer smo bili posebno pozorno sprejeti v modernem hotelu prve kategorije, smo izkoristili odmor za obisk narodnoosvobodilnega muzeja in skalnatih votlin, kjer so partizani za časa svobodne „Užičke republike“ kovali orožje. Grozotni so spomini, nakopičeni v muzeju, na borbe in pokole v tem predelu, ki pa tudi pričajo o neuklonljivi volji tega ljudstva do neenake borbe in končne zmage. Titovo Užice je danes važno industrijsko središče, številne tovarne pričajo o industrijskem razvoju zadnjih let. Videli pa smo na strmih skalah tudi ostanke starih gradov, ki pričajo o tem, da je tu bilo že nekdanje važno središče, posebno v začetkih srbske državnosti, kneževine „Raše“.

Sarajevo nam je odmerilo le malo časa in si razen Bašaršije, Begove džamije, Principovega mostu in starega „rotovža“ nismo mogli dosti ogledati. Prisotne pa je bilo dovolj reklame za olimpiado, ki se bo odvijala v Sarajevu in na snežnih po- bočjih okolice.

Preko Banje Luke, kjer smo prespali zadnjo noč potovanja, sta nas oba vodiča — programski in pa motorni — pripeljala kar v center Zagreba pred Markovo katedralo in na mestno tržnico, ki je kljub nedelji kar gomazela prodajalcev in kupovalcev. Zagreb je kot drugo največje mesto Jugoslavije že tako velik, da ga ni moč spoznati kar tako mimogrede. Dosti časa je treba, da prehodiš glavni del od Kapitola preko Gornje- ga grada v Donji grad, kaj šele, če hočeš videti tudi moderni Zagreb. Zato so potniki, ki Zagreba še ne poznajo, sklenili, da si bodo za ta ogled vzeli ob priložnosti več časa in se odpeljali posebej v „beli Zagreb grad“.

Ker je program z velikimi koraki drsel proti kraju, smo tudi kmalu pustili prijazni Maribor za seboj, čeprav bi marsikateri še rad obujal stare spomine v tej zeleni dravski metropoli. Ubrali smo pot „pro Dravci hoptej“ do Podjuna, kjer so začeli odkopljati prvi sopotniki, dokler se v Celovcu ni razčlenila vsa potovalna družina v posameznike ali dvojice. Tako se je tam končala zabavna, prijetna in poučna „rajža“ skozi dva kontinenta — pa brez zamere, če je zadnje malo pretirano — res pa je le. Vsi smo želeli vsem, da bi ostali zdravi in čili, da se bomo še podali na podobno pot, za drugo pa bo že „Honzej“ poskrbel.

Dr. Tone Jelen

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 24. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Kralji sonca — 12.15 Naš kozmos — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Hiša krokodilov — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoramski — 18.30 Mi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Komisar — 21.20 Made in Austria — 22.10 Reklama in šport — 22.20 Ingeborg Bachmannova nagrada 1983 — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 25. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Angličščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Slike iz Avstrije — 11.00 George Balanchine in New York city balet — 11.30 Igramo na flauti — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 15.00 Glavno studio — 16.35 Mir in naša vojska — protislovje? — 17.00 Jolly box — 17.30 Na poti proti Atlantidi — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto zeli Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Boeing — 21.50 šport — 22.10 Ingeborg Bachmannova nagrada 1983 — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 26. 6.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Vizualna vzgoja — 15.00 Poročni stroj — 16.25 Začarani grad — 16.45 Listamo v sliki — 17.05 Rešitelj — 17.15 Majster Eder in njegov Pumuckl — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Po sledovih Aide — 21.15 Preroki — 22.10 Ingeborg Bachmannova nagrada 1983 — 23.10 šport — 23.30 Poročila.

PONEDELJEK, 27. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Šolska TV — 10.30 Pojoče ptice — 11.15 Otelje kiamote — 11.30 Ponedeljski šport — 12.00 Iz življenja ptic — 12.10 Ljudje za ljudi — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujemo nesreče — 17.30 Otroška komedija — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.45 „Ste vedeli, da...“ — 21.50 Nero Wolfe — 22.35 Poročila.

TOREK, 28. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angličščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Pojoče ptice — 11.15 Otelje kiamote — 11.30 Ponedeljski šport — 12.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Top cot — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ljudje, sile, mnenja — 21.00 Prednost — 21.50 Zakonska kletka — 23.15 Poročila.

SREDA, 29. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Poročni stroj — 11.55 Film Gerda in Renate Wustig — 12.10 Prednost — 13.00 Uredništvo — 17.00 Ubežnik —

17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Oh ti dragi oče — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari grešnik — 21.50 Potovanje svetega Pavla — 22.35 šport — Poročila.

ČETRTEK, 30. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Stari grešnik — 12.10 Otroška sreča — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujemo nesreče — 17.30 Napete pustolovščine ob zahodni obali Kanade — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vrtnice iz Dublina — 21.10 Naš kozmos — 21.55 šport — 22.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 24. 6.: 17.30 Vizualna vzgoja — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zdravniški svetovalec — 21.20 Politika in petek — Deset pred deseto — 22.20 Tujec iz Arizone — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 25. 6.: 15.00 športno popoldne — 16.55 Kmet milijonar — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odvetnika? — 20.15 Andre Heller — poslušajmo glasove — 21.45 Koledarske zgodbe — 22.15 Korintska cesta — 23.50 Sto mojstrov — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 26. 6.: 15.00 športno popoldne — 17.00 Ljudje za ljudi — 17.45 Glen Campbell — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenske pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.55 Dinastija — Denverski klan — 22.45 Filmski forum — 23.30 Sto mojstrov — 23.40 Poročila.

PONEDELJEK, 27. 6.: 18.00 Znanje danes — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Korenine — 21.00 „Ste vedeli, da...“ — 21.05 Siling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Angeli in novi svet — 23.30 Sto mojstrov — 23.40 Poročila.

TOREK, 28. 6.: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Franz Antel 70 — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Wencke naprejl — 21.00 V kavarni — 21.05 Monaco France — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 29. 6.: 15.00 V načrtu: Teniško prvenstvo Anglije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kabuki — 21.00 Cafe Central iz Linza — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umetnosti — 23.50 Poročila.

ČETRTEK, 30. 6.: 15.00 V načrtu: Teniško prvenstvo Anglije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Tritsch tratsch — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Jour fixe z Wolfgangom Krausom — 23.20 S pisalne mize — 23.30 Poročila.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 24. 6.: 14.10 Koroški obzornik — Iz kulturnega življenja.

SOBOTA, 25. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 26. 6.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 27. 6.: 14.10 Koroški obzornik — Koroški zbori pojo.

TOREK, 28. 6.: 9.30 Za našo vas — 14.10 Koroški obzornik — Popevke — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 29. 6.: 14.10 Koroški obzornik — Minute z mladinskimi zbori — Naša beseda: V. Polanšek — 21.00 Glasbena šola na Koroškem (posnetki zaključnega koncerta 4. 5. 83).

ČETRTEK, 30. 6.: 14.10 Koroški obzornik — Družinski magazin.

ZANIMIVE ODDAJE LJUBLJANSKEGA RADIA

Petek, 1. julij

R I 19.45

VSA ZEMLJA

BO Z NAMI ZAPELA

V redni tedenski oddaji Vsa zemlja bo z nami zapela... boste slišali pesmi Radovana Gobca. V oddaji se bodo izvrstile pesmi Janez Kranjski Janez, pesem, ki je slovanska verzija ča- kavske Marjane, Marjane; Gobčeva priredba ljudske vojaške pesmi iz časov pred prvo svetovno vojno Pobič sem star šele 18 let; pesem z naslovom Zakaj sem partizan, ki je nastala med pre- gnanci s Stajerskega v začetku II. svetovne vojne; Bohor je vstal, pesem, ki je postala himna koz- janskega odreda, za konec pa smo pripravili Pesem o svobodi, za katere je Gobec napisal tu- di besedilo.

R III 15.34

RADIJSKI OPERNI LIST —

MATJAJ BRAVNČAR:

HLAPEC JERNEJ

Hlapec Jernej je Bravničarjeva druga opera, prej je napisal že Pohujšanje v dolini Sentflorjanski — za obe je segel po Cankarju. Ker to delo skoraj ne pozna ak- cij, ga uprizarjajo tudi na kon- certnih odrih. Skladatelj se je pri ustvarjalcu odločil tudi za napo- vedovalca — na našem posnet- ku je to Stane Sever, ki povezuje in komentira posamezne prizore.

V današnji oddaji boste slišali prizor na sodnji in prizor pri župniku, jutri pa bomo Hlapca Jerneja predvajali v celoti na našem III. programu ob 20.00.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 24. 6.: 17.40 Poročila

— 17.55 Festival plesnih or- kestrov JRT — Radenci 83 —

18.10 Tarzan — 18.40 Koruza, več pšenice —

19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj —

19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik I. —

19.55 Vreme — 20.00 Rockfordovi dosjeji —

20.55 Zrcalo tedna — 21.15 Nočni kino: Hollywood ali propad — 22.45 Dnevnik.

SOBOTA, 25. 6.: 8.00 Poročila — 8.05 Cici- ban, dober dan — 8.15 Sedem stopnic do glasbe — 8.30 Tarzan — 8.55 Učitelj — 9.25 Mali svet — 9.55 Mogočno morje — 10.55 Dolgo iskanje — 11.45 Ljudje in zemlja — ponovitev — 13.00 Poročila — 16.35 Poro- čila — 16.40 Nogomet Željeznica: Vojvo- dina, prenos — 18.30 Galaktika — 19.15 Ri- sanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vre- me — 20.00 Nekoč v Parizu — 21.35 Večer z Matejo Kolečnik in njenimi prijatelji — 22.25 Poročila.

NEDELJA, 26. 6.: 10.05 Poročila — 10.10 Živ zav, otroška matineja — 10.55 Valtir brani Sarajevo — 11.40 625, oddaja za stik z gledalci — 12.00 Kmetijska oddaja — 15.25 Poročila — 15.30 Priljubimo tišini — 16.05 Doc savage — 17.40 športna poročila — 17.55 Modrostni zob: Igra — 18.55 Ne prezrite — 19.20 Cik cak — 19.22 TV in radio nocoj — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Savamala, nadalje- vanje in konec — 20.45 Zabava vas Stan- ley Baxter — 21.30 Izvirni — Istra — 22.00 P7 v nogometu — Prvak: X, reportaža — 22.30 športni pregled — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 27. 6.: 17.40 Poročila — 17.45 Deček in zajec — 18.15 Turizem — možnost in priložnost — 18.45 Zdravo, mladi — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vre- me — 20.00 Slovenski baletni večer — 21.05 Mednarodna obzorja — 22.00 Dnevnik.

TOREK, 28. 6.: 18.00 Poročila — 18.05 Sed- dem stopnic do glasbe: Dvanajst slonov — 18.25 Knjiga — 18.40 Slovenski ljudski plesi: Stohvanje v Zahomcu in Svatboni plesi — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnev- nik — 19.55 Vreme — 20.00 Strogovi — 21.10 Aktualno — 22.10 Dnevnik.

SREDA, 29. 6.: 18.05 Poročila — 18.10 Pev- ski tabor '83 — 18.40 Muzik kratkega fil- ma — 19.05 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Človek, ki ste ga z užitek- om sovražili — 22.00 Dnevnik.

ČETRTEK, 30. 6.: 17.35 Poročila — 17.40 Mo- gočno morje — 18.40 Glasba starega Jadrana: Piran — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tednik — 21.05 Piranski glasbeni večeri — 21.45 Dnev- nik.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 24. 6.: 4.30 Poročila — 6.10 Promet- ne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem — 12.00 Poročila — Na današnji dan — 13.50 Človek in zdravje — 15.15 Voščila — 16.00 Dogodki in odmevi — 17.00 Studio ob 17.00

— 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela — 20.00 Slovenski solisti in ansambli — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih — glasba.

SOBOTA, 25. 6.: 4.30 Poročila — 6.10 Pro- metne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 9.35 Napotki za naše goste iz tujine — 10.05 Po republikah in pokrajinah — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Voščila — 13.30 Voščila — 14.05 Glasbena panorama — 16.00 Dogodki in odmevi — 18.30 Mladim mladim — 20.00 Sobotni zabavni večer — 21.00 Za Slo- vence po svetu — 23.05 Literarni nokturno — 0.05 Nočni program, glasba, vmes poročila.

NEDELJA, 26. 6.: 5.00 Poročila — 8.07 Ve- seli tobogan — 9.05 Se pomnite, tovarši! — 11.00 Voščila — 13.20 Za naše kmetovalce — 14.20 Humoreska tega tedna — 15.55 Pojo amaterski zbori — 17.00 Poročila — 17.50 Zabavna radijska igra — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.00 Poročila — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Disco, disco — 0.05 Nočni program, glasba, vmes poročila.

PONEDELJEK, 27. 6.: 4.30 Poročila — 5.30 Jutranja kronika, obvestila, promet — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Aktualni proble- mi marksizma — 9.05 Z glasbo v dober dan — 12.10 Veliki revijski orkestri — 12.30 Kmetijski nasveti — 15.15 Voščila — 16.00 Dogodki in odmevi — 19.00 Radijski dnev- nik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Z Blej- skim kvintetom — 20.00 Pop barometer — 23.15 Ob domačem ognjišču.

TOREK, 28. 6.: 4.30 Poročila — 6.10 Pro- metne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Za šolarje — 8.35 Iz glasbenih šol — 9.35 Napotki za naše goste iz tu- jine — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.05 V korak z mladimi — 16.00 Dogodki in odmevi — 18.00 Sotočja — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Z Ljubljanskim jazz ansamblom — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 21.05 Radijska igra — 0.05 Nočni program.

SREDA, 29. 6.: 4.30 Poročila — 5.30 Jutranja kronika, obvestila, promet — 6.50 Dobro jutro, otroci — 9.35 Napotki za naše goste iz tujine — 12.00 Poročila — Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture — 15.15 Voščila — 18.00 Ljudske pesmi v prired- bah — poje Slovenisti oktet — 19.35 Lah- ko noč, otroci — 19.45 Z Veselimi planšarji — 20.00 Koncert za besedo — Trudni pote- puh — 22.30 Zimzelene melodije.

ČETRTEK, 30. 6.: 4.30 Poročila — 6.10 Pro- metne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.35 Mladina poje — 9.35 Napotki za na- še goste iz tujine — 14.45 Jezikovni paga- vori — 18.00 Z ansamblom Vitala Ahačiča — 19.35 Lahko noč, otroci — 20.00 Četrtek- ov večer domačih pesmi in napevov — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem,

9020 Celovec, Gasometergasse 10.

Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprecht-Str. 19/IV, tel. 0 42 22 / 54 0 42,

teleks 42086 sindok A.

Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. 0 42 22 / 32 5 50.

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec - Borovlje

PRESEDNIK SAK GUTOVNIK:

„V koroški ligi se hočemo etablirati“

Minuli teden se je končala koroška nogometna sezona. Številni slovenski nogometaši v raznih nogometnih društvih južne Koroške so šli v zaslužen poletni oddih, v mislih se že pripravljajo na novo prvenstvo. Slovenski atletski klub si je letos osvojil naslov prvaka v vzhodni koroški podligi in bo igral v naslednjem letu v skupini 14 najboljših koroških moštev. Ob zaključku letošnjega prvenstva smo se razgovarjali s predsednikom SAK, Walterjem Gutovnikom, ki je bil vsa štiri „podligaška“ leta predsednik SAK-a.

Kako ocenjuješ minulo nogometno sezono, v čem se razlikuje od minulih in kaj so po tvojem vzroki za napredovanje SAK v koroško ligo?
WALTER GUTOVNIK: Sedanje moštvo sestavljajo že tri leta skoraj isti igralci, le igralci iz Slovenije so se menjali. Zato je moštvo dobro uigrano in tudi prijateljska skupnost se je

no. Do sedaj nobeden od igralcev ni izrazil namena, da bi zapustil moštvo oz. da bi nehal. Seveda je ob našem uspehu sedaj lažje nadaljevati z delom. Vprašali smo tudi legionarje iz Slovenije in tudi oni so pripravljeni nadaljevati. Kako bo moštvo dejansko izgledalo bomo videli šele po prestopnem roku (po 10. juliju). Tudi

gotovo so v tem razredu nekatera moštva, ki kvalitetno niso boljši od nas. Najbolj težko je napredovati v višji razred.

Čuje se klic po spremembah v funkcionarskem štabu.

Kaj mislite storiti?

GUTOVNIK: Res je, da bodo naloge v koroški ligi obširnejše, npr. bo pot do nasprotnika daljša, zato si bo treba za novo sezono bolj razdeliti funkcionarske posle. Treba bo izvesti v odboru določene spremembe, ki bodo zagotavljale dobro delovanje v korist celotnega kluba, ki obsega trenutno 4 moštva. O teh vprašanjih bomo razpravljali na prihodnjem občnem zboru, ki bo letos poleti.

Hvala za pogovor.

S predsednikom Slovenskega atletskega kluba se je pogovarjal Vinko Wieser.

SAK PORAZEN V VELIKOVCU

S petimi točkami prednosti je Slovenski atletski klub zaključil svoje četrto leto v vzhodni koroški podligi kot prvak pred Treibachom, Šmihelom in KAC-jem.

V zadnji tekmi v Velikovcu so igralci SAK v prvi polovici imeli dosti šanz za zadetek in Martin Hobel je bil tudi prvi, ki je v 40. minuti dal prvi gol. Toda domačini, ki so se trdo borili za vsako točko, so kmalu za tem izenačili. Takoj po pavzi so po napaki slovenske obrambe dali drugi gol in s tem srečno vodili. SAK se je sicer do zadnjega trudi, vendar ni imel sreče. Kljub nekaterim šanzam v drugi polovici SAK ni uspel več izenačiti v tej igri, ki ni imela več pomena za uvrstitev na lestvici.

Dokončni rezultati
vzhodne koroške podlige:

1. SAK	26	17	5	4	57:23	39
2. Treibach	26	12	10	4	49:30	34
3. Šmihel	26	14	5	7	41:29	33
4. KAC	26	11	10	5	35:29	32
5. Možberk	26	11	7	8	44:23	29
6. Breže	26	9	7	10	51:45	25
7. ASV	26	9	7	10	31:40	25
8. Šentandraž	26	9	7	10	40:38	25
9. Dobrla vas	26	8	8	10	37:40	24
10. Zrelec	26	7	10	9	35:39	24
11. Wolfsberg	26	9	6	11	31:33	24
12. Velikovec	26	7	9	10	44:39	23
13. Sinča vas	26	3	9	14	24:64	15
14. Grabštanj	26	2	8	16	28:75	12

Uspehe prvega moštva SAK si moremo predstavljati samo na podlagi uspešnega vzgajanja in razvijanja mladih kadrov. Že nekaj let skrbijo funkcionarji društva za uspešen razvoj šolarjev, mladincev in moštva „pod 23“.

Moštvo „pod 23“ je v Velikovcu remiziralo 3:3 in bo v lestvici verjetno na 3. ali 4. mestu.

Mladinci so si z 20 točkami priborili dobro 6. mesto v skupini H.

Prav tako pa so šolarji dosegli 6. mesto v skupini H in to s 17 točkami.

Praznujte z nami vstop v koroško ligo!

PLES SAK

v soboto 25. junija 1983 ob 20. uri pri Šoštarju v Globasnici.

Za zabavo bo skrbel ansambel „FANTJE TREH DOLIN“

PRIHODNJO SOBOTO IN NEDELJO:

Naši na srečanju slov. športnikov v Kočevju

Jutri se bo v Kočevju začelo dvodnevno Srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel, ki je že 7. po vrsti. Lani je bilo srečanje v Kopru, nogometna ekipa Slovenske športne zveze s Koroške pa je postala tam nogometni prvak. Letos se bodo srečanja udeležile spet ekipe iz Furlanije-Juljske krajine, iz Železne županije, Koroške in Slovenije. Slovenski športniki iz Koroške bodo tekmovali v namiznem tenisu, nogometu in šahu. V rokometu pa se bosta pomerili tudi ekipi iz Slovenije in Železne županije.

Slovensko športno zvezo bodo zastopali v namiznem tenisu Mirko Oraž, Gerhard Brumnik, Vladimir Smrtnik, Marta Oraž, Tatjana Marko in Sonja Marko; v šahu Ivko Fern, Adem Ramaš, Justin Polanšek, Antonija Einspieler, Junj Deisinger, Toni Gallob, Alojz Gallob, Pepi Gallob ter Matevž Wieser; v nogometu Janko Smrečnik, Roman Kofler, Karl Jenschatz, Martin Rutar, Mirko Wieser, Nanti Travnik, Stern Miha, Tomaž Ogris, Rudolf Urban, Janez Gregorič, Miha Dolinšek, Miha Kreutz, Vili Ošina, Janez Kasl, Silvo Kumer, Janez Jenschatz, Klemen Debevc in Franci Wieser.

Odhod z avtobusom bo v soboto 25. 6. 1983 ob 8.15 uri izpred glavnega kolodvora v Celovcu.

Maratonska občinska seja
v Pliberku

40 točk je obsegal dnevni red zadnje občinske seje v Pliberku. Težišče se je bil dodatni proračun za leto 1983, ki je potreben predvsem za izgradnjo občinskih poti.

Pod vodstvom župana Franza Mikuscha je občinski svet soglasno sklenil povišanje rednega in izrednega proračuna za obakrat 2,7 milijona šilingov. Od teh je namenjen približno 2 milijona šilingov za izgradnjo občinskih cest. Ker pa s sredstvi ne morejo pokriti vseh potrebnih del, se je občinski svet odločil, da razvrsti dela po važnosti. Na prvo mesto so uvrstili izgradnjo ceste Rute-Rinkole (1 km — 680 tisoč šilingov), sledita po dva cestna odseka v Drveši vasi in Črgovcih ter kanalizacija v Letini.

Soglasno je bil sprejet tudi sklep za izgradnjo pločnika od podvoza do kasarne. Do ostrejših polemik pa je prišlo, ko je pri naslednji točki zahteval podžupan Oschmütz (ljudska stranka), da se še letos zagotovijo sredstva za pločnik do Libuč (stroški: 1 milijon). Župan Mikusch in finančni referent Valentin Vauti sta predlog ljudske stranke ostro zavrnila ter stranki očitala, da hoče napraviti iz te zadeve prestižno vprašanje, čeprav so drugi projekti še važnejši. V tej zvezi je podžupan Mirko Kumer vprašal ljudsko stranko zakaj ni pokazala isto vnemo pri izgradnji podvoza pod železnico. Ker je zadeva podvoza očitno zaspala, je občinski svet na predlog EL sklenil, da bodo opomnili deželnega cestnega referenta Knafla na ta že skoraj pozabljeni in važnejši projekt.

Soglasno je občinski svet izve-

del tudi številne prenamembe zemljišč, dovolil brezobrestno posojilo novemu zdravniku dr. Kieningerju ter dodelil dela za izgradnjo cestne osvetlitve v Bistrici. Župan Mikusch je moral odgovoriti tudi na nerodno vprašanje, zakaj je na Komlju postavil brez vsakega dovoljenja leseno vikend-hišo. Na vprašanje ali bo hišo pustil odstraniti je kratko odgovoril, da ne, občinski odborniki pa so to vzeli na znanje.

Občinski svet je bil seznanjen tudi z novim zakonom, ki predpisuje pristojbine za vsa javno izobesena vabila. Le izobraževalne prireditve so izzete, občine pa imajo možnost, da zaračunajo društvom določeno pavšalno vsoto.

Na začetku seje je občinski svet vzel na znanje tudi odstop mestnega svetnika, bivšega župana Othmarja Moryja (ÖVP) ki je odstopil iz privatnih vzrokov. Za njegovega naslednika je zaprisegel namestnik okrajnega glavarja dr. Albert Holzer trgovca Karla Ferro, za njegovega namestnika pa Jožefa Slanitscha, kmeta iz Libuč.

V nezadovoljstvo občinskih odbornikov pa je kot predzadnja točka (ob 22.30 uri) bilo na dnevnem redu branje kontrolnega poročila dežele, ki je obsegalo skoraj 90 strani. Poročilo, ki ga je v izvlečkih prebiral občinski sekretar, ni vsebovalo večjih kritik s strani dežele.

V ospredju člani EL-frakcije v Pliberku

POKRČE / ŠTALENSKA GORA:

Kmetje grejo k Deutschmannu

Kot smo že zadnjič poročali se je razvila „vodna vojna“ med Pokrčami in Štalensko goro ter mestom Celovcem, ki hoče v tem področju zgraditi vodni rezervoar. Nekaj kmetov iz Pokrč in ves občinski svet Štalenske gore se je izrekel proti načrtu za vodni rezervoar. Spor, ki odpira razpoke v vseh strankah, se nadaljuje.

Te dni je pokrški župan Martin Krammer naslovil na vsa gospodinjstva pismo, v katerem napoveduje, da ne bo več nobenih prenamemb zemljišč, nobenih gradbenih dovoljenj, ne kupnih pogodb in nobenih kolovadacij, župan Krammer pa zaključuje z ugotovitvijo, da celo premišlja o ponovni prenamembi gradbenih parcel v travnike. To je bila njegova reakcija na tiste, „ki skušajo naščuvati občane in bi radi preprečili vodno-pravni odlok“, piše župan.

Kmetje, ki so pričakovali, da jih bodo obiskali pri zadnji demonstraciji tudi župan Pokrč, Grabštanja in Celovca, so bili nad njihovo odsotnostjo zelo razočarani. Zato so se med drugim sedaj odločili, da obiščejo gospoda Deutschmanna, ki zadnjič tudi ni imel časa obiskati kmete, ki imajo sedaj prav veliko dela. Danes imajo kmetje termin pri

njemu, da bi se z njim pogovorili o teh zadevah, ki jih močno prizadenejo. Deutschmann je namreč hkrati predsednik njihove stanovske zastopnice, kmetijske zbornice, ter župan sosednje občine Grabštanj, od kjer bi Pokrčani lahko dobili kvalitativno dobro vodo. Pogovor naj bi služil nadaljnjemu razčiščevanju težke in zamotane situacije v področju vzhodno od Celovca.

Iščemo
IZUČENO PRODAJALKO

z znanjem obeh deželnih jezikov. Nastop službe s 1. julijem 1983, plača po dogovoru.

Interesentke naj se obrnejo na
TOPSPORT, Pliberk
telefon (0 42 35) 20 41

Menjava denarja

Stanje v četrtek 23. junija 1983

Za 100 din dobite	17.00 šil.
Za 100 din plačate	22.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.15 šil.
Za 100 lir plačate	1.25 šil.
Za 100 mark dobite	696.00 šil.
Za 100 mark plačate	712.30 šil.

Sedanji predsednik, Valter Gutovnik z bivšim predsednikom SAK, Blažem Singerjem, ki šteje med najzvestejše navijače Slovenskega atletskega kluba.

povečala. Pri tem je igralo svojo vlogo tudi dejstvo, da je bil lani trener eden izmed igralcev (Babšek). Sedanji trener Avdič pa je znal dobro motivirati igralce.

Važno je bilo tudi dejstvo, da so se pogojili za trening zboljšali in da so igralci dali vse od sebe, ko so videli, da je uspeh možen. Lahko rečem, da smo letos suvereno obvladali naš razred z izjemo 4 tekem, v katerih smo bili poraženi.

Vzrokov za zadnja dva poraza je več, zaradi kazni ali drugih zadev nekaj igralcev ni bilo, tako da moštvo ni bilo kompletno, manjkala pa je tudi tista motivacija, ki smo jo prej imeli.

Poudaril bi še enkrat, da so bile priprave pred sezono v Novem Sadu optimalne, takih prej še nismo imeli. In tudi februarске priprave v Lipici so bile dobre.

Kakšno je bilo razmerje do ostalih moštev?

GUTOVNIK: Razen v prvih tekmah, smo bili ves čas na 1. mestu lestvice. Ko smo se naprej zmagovali nam druga moštva niso mogla več priti blizu. Z dobro igro smo pač dokazali, da smo zrelejši in da zaslužen pridemo v koroško ligo. Znano je, da smo tehnično najboljšo moštvo v podligi, zato smo imeli tudi največje težave s slabšimi moštvii (Grabštanj, Velikovec, Wolfsberg), ki imajo svojstven način igre, kateremu se naši igralci težko prilagodijo. Nekateri bi seveda radi videli, če bi napredoval v koroško ligo Treibach ali KAC.

Kako bo šlo naprej?

GUTOVNIK: Razgovarjali smo se z vsemi igralci in se pozanimali kakšne namene imajo za naslednjo sezo-

50 let NK Korotan
v Prevaljah

Nogometni klub Korotan v Prevaljah je zadnjo soboto slavil svojo petdesetletnico obstoja in priredil nogometni turnir, katerega so se udeležila moštva iz Hrvaške, Italije in Slovenije. Turnirja so se udeležila moštva NK Zarja iz Bazovice, NK Mladost iz Varaždina, NK Mežica in domače moštvo NK Korotan. V okviru športnih proslav je igrala tudi ekipa Slovenske športne zveze prijateljsko igro proti moštvu iz Mežice in dosegla rezultat 2:6.